

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344.

Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Ženevos konferencija ir padėties realybė

(Šveicarų dienraščio "Basler Nachrichten" vedamasis, parašytas min. S. Lozoraičio)

Pirmoje Ženevos konferencijos fazėje, kuri sudarė naują Sovietų Sąjungos politinį - diplomatinio puolimo etapą, sovietų pavergtųjų tautų atstovai iškėlė Vakarų didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministeriams memorandumą, kuriame, be kita ko, išreiškė pasigailėjimą, kad Vakarų valstybių pateiktame Ženevoj plane buvo visiškai nutylėtas visos Europos suvienijimo klausimas. Memorandume buvo išdėstyti taip pat tokie samprotavimai: "Dabartinis įtampimas negali būti pašalintas, jei nebus įvykdyta ne tik Rytų Vokietijoje, bet ir visuose Europos kraštuose, tautų teisė pačioms spręsti savo likimą. Vokietijos problema yra neatmezgama surišta su visais Europos kraštais. Europos pagristas Vokietijos kaimyninių kraštų geografine padėtimi ir abiejų problemų analogija moraliniu bei teisiniu atžvilgiu".

Šie samprotavimai iškelia tiek realiosios tarptautinės padėties esminius elementus, tiek reakcijos būdus, kurių Vakarų valstybės turėtų priešpastatyti sovietų veržimuisi į Vakarų. Rytų Vokietijos okupacija ir Maskvos primesta tenai sovietų santvarka tėra, organiškai esančių tarp Vokietijos ir Sov. Sąjungos valstybių pavergio pasekmė. Kol tos valstybės liks Sov. Sąjungos užvaldytos, ir bus jos naudojamos, kaip tiltas Rytų Vokietijai valdyti karinėmis priemonėmis, tol nebus galima Vokietijos suvienyti, t.y. išvaduoti Rytų Vokietiją ir grąžinti ją į demokratine santvarką. Čia glūdi tikroji problemos esmė, ir pasuktini 14 metų patyrimas tai patvirtina. Be to, Sovietų Sąjunga turi lygiai tokią pat išsitarčių ir kitų tarptautinės teisės nuostatų išplaukiančią prievolę grąžinti laisvę jos okupuotai Vokietijos zonai, kaip atstatyti laisvą suvereninių teisių vykdymą Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje ir Albanijoje. Todėl būtų teisinga, pagrįsta ir tikslinga, kad Vakarų valstybės galop pasiryžtų laikyti abu - Vokietijos suvienijimo ir sovietų pavergtųjų tautų išlaisvinimo - klausimus viena problema.

Tokia pozicija greta karinių apsigynimo priemonių yra tikslinga politinė priemonė kovoti prieš sovietų veržimąsi į Vakarų, kuris Ženevos konferencijoje dar kartą pasireiškė brutališku ir pavojingu būdu. Be tarpinės sovietų siekiamas tikslas yra ne tik išgauti jų agresijos sudaryto Europoje status quo pripažinimą, bet taip pat tą status quo praplešti nauju pasistūmėjimu pirmyn, būtent, Vakarų Berlyno vadinamo laisvojo miesto sudarymu. Jeigu tai sovietams pasisektų, jie tuo galutinai sunaikintų Vakarų pres-tižą pavergtųjų tautų tarpe, su-laužytų jų moralinį pasipriešinimą sovietų priešpaužiai ir il-gam laikui nuslopintų jų išva-davimo viltį. Tokiu būdu sovie-tai pašalintų svarbius veiksmus,

kurie dabar prisideda prie tolimesnės sovietų ekspansijos Europoje sustabdymo. Nėra jokio abejojimo, kad siūlydami įsteigti laisvąjį Vakarų Berlyno miestą, sovietai galutinaiame rezultate siekia užgrobti Vakarų Berlyną ir primesti savo vergiją dar 2 milijonam žmonių. Yra visopagrindo manyti, kad ligi tai įvyktų, Maskvos vyriausybė, nuolat kišdamasi į Vakarų Berlyno reikalus, sukeldama tenai incidentus bei komunistines riaušes, grąsindama, naudotų laisvąjį miestą kaip šantažo priemonę prieš Vokietijos Federalinę Respubliką ir Vakarų didžiųjų valstybes. Šiuo keliu, o taip pat per "Mišrias visos Vokietijos komisijas" sovietai stengiasi palaužti Federalinės Respublikos vietę prie Vokietijos "suvienijimo", t.y., primesti Federalinei Respublikai konferenciją su Rytų Vokietijos sovietišku padaru, kas praktiškai reikštų konferenciją su Sovietų Sąjunga. Kiekviena atveju tačiau iš Sovietų Sąjungos laikysenos Ženevos konferencijoje aiškiai matyti, kad ji siekia sukurti eilės metų Europos vidury savo rūšies "politinę Koreją".

Brutalus Sovietų Sąjungos veržimasis Vokietijoje ir kitur yra bolševikų revoliucijos pasireiškimas. Todėl jis negali būti su-laikytas ar autvarkytas diploma-tinėmis derybomis. Vienintelė priemonė prieš jį yra civilizuotojo pasaulio pasiryžimas nepasiduoti sovietų grasinimams ir priešpastatyti jiems Vakarų ma-terialinę ir moralinę galią. Ir kaip tik politinės moralės srity Vakarai turi stipriausią ginklą - teisingą sovietų pavergtųjų tautų išlaisvinimo bylą. Kad taip yra, paliudija pats Sovietų Sąjungos ministeris pirmininkas, Nes, kėsindamasis išnaudoti sovietų propagandai vieno didžiausių kovotojų už tautų laisvę - John Foster Dulles'o mirtį, Chrusčio-vas melagingai tvirtino, kad Dul-les pasikalbėjimo su Mikojanu atsisakęs nuo išlaisvinimo poli-tikos. Šita stačiokiška insinua-cija parodo, kad sovietai yra labai jautrūs pavergtųjų tautų išlaisvinimo klausimui.

Toliau akivaizdų griežtos ko-vos, kurią sovietai veda prieš Vakarų, reikia galop padaryti tam tikrų išvadų iš 40 metų patyrimo, kad būtų galima pa-grįsti jomis Vakarų politiką Sov-ietų Sąjungos atžvilgiu ir iš-skaidyti tam tikras pavojingas iliuzijas. Štai kai kurios tų iš-vadų.

1. Nuostabių būdu politikai ir diplomatai vengia pripažinti, kad esama klausimų, kurie negali būti išspręsti. Kiek tai liečia Sov. Sąjungą, yra aukščiausias laikas, kad Vakarų politikai drąsiai ir atvirai pasakytų savo tautų viešajai nuomonei, kad joks pagrindinis tarptautinės tvarkos, teisingumo ir bendradarbiavimo klausimas negali būti tikrai iš-spręstas derybomis su Sovietų Sąjunga.

2. Turi būti atitaisyta laiks

Lietuvai gydytojai Argentinoj

Europoj baigę mokslus lie-tuviai gydytojai, pagal Argenti-nos Sveikatos Departamento su-tartis, dirba savo profesijoje Ar-gentinijos provincijose: Antanas Babelis, Stasys Babelis, Jonas Kunca, Pranas Neverauskas. Sostinėje savo srityje dirba Ja-sutyte Kavaliauskienė. Su viet-i-nių gydytojų specialistų talka, med. stud. S. Gintylaitės admi-nistruojamas, veikia vėlionies J. Gintylos kabinetas, klinika ir sa-natorija.

Argentinos universitetuose di-plomuoti gydytojai savo profes-i-jose dirba: J.J. Simanaukas, J.A. Kelertas, P. Staneika, A. Vilčinskis (sveikatos departa-mento vicedirektorius).

Dantų gydytoja chirurgė R. Miškūnaitė turi savo kabinetą Buenos Aires.

Provizorė Antonia Neniškytė turi vaistinę Adroque mieste, o Daukšaitė - Marini turi vaistinę Lanus Este.

E. Levinas, gimęs Balbieriš-kyje, diplomuotas Argentinoje, tobulinęs JAV, turi savo kon-sultoriją Buenos Aires mieste.

Mackevičius, dviejų metų at-vežtas iš Lietuvos, baigęs Kor-dobos universiteto medicinos fa-kultetą, tos provincijos Las Ja-rillas srities gydytojas, su savo žmona, dailininke Gruzdaite, gy-vena prie Carlos Paz.

Jospaitienė - Golitzyn, diplo-muota Vytauto Didžiojo Univer-sitete, turi savo kliniką Kordo-bos kalnuose. A. Laucis, J. Mi-kelionis emigravo į JAV; juos pasekė A. Zutovas.

Argentinoje gyvena dar 16 me-dicinos gydytojų, diplomuotų V. Didžiojo Universitete II Pas. ka-ro metu. Jie atsidūrė Kaune, na-ciams uždarius Vilniaus univer-sitetą. Bet tai baltgudžiai, su-lenkėje asmenys ir kitoki "tu-teišai", išsiskleidę Patagonijoje, Chaco, Misiones ir kitose pro-vincijose. Jie rašo tik receptus, skaito tik pinigų ir prie jokio lietuviško darbo neprisideda.

Bet Argentinos universitetuose medicinos mokslą studijuoja bent 50 čia gimusių lietuvių jaunuolių, vyrų ir moterų, jų tarpe keli iš naujosios ateivijos atstovų.

Rosario universitete medicinos fakultetą baigė dvi ten gi-musios lietuvaits - Užulins-kaitė ir Sabulytė.

Obstetrų diplomus Argenti-nos universitetų medicinos fa-kultetuose gavo pora desėtyliet-uvaičių, kurių didžiama dirba ligininėse bei sveikatos minis-terijoje. Savo kabinetus turi se-sutės Baltaitytės, Valentin Al-sinoje.

(Arg. Liet. Balsas)

BIRUTĖ ZALAGAITYTĖ ATVYKO, PIPYNĖ -- NE

Į atletikos varžybas Philadel-phijs yra atsiųsta ieties metikė (moterų pasaulinė čempionė) Bi-rutė Zalagaitytė - Kalėdienė. Bu-vo manyta, kad bus atsiųstas ir bėgikas Jonas Pipynė, tačiau jis, berods, pastaruoju laiku ne visai geroj formoj (buvo koją nikste-lėjęs). Be to, liepos 7 d. (kaip tik kitiems išvykstant) mirė jo motina.

-- Kai-kai-kaip aš rašyti?...

nuo laiko reiškia nuomonė, kad santykiuose su Sov. Sąjunga esą tikslinga naudoti normalios, klasiškos diplomatijos metodus. Ši nuomonė yra visiškai klai-dinga. Tokie metodai negali būti taikomi sovietų atžvilgiu, nes Sov. Sąjunga nėra normali val-sybė. Ji juk nepripažįsta tarptau-tinės teisės ar tarptautinio ben-dradarbiavimo dėsnių. Su tokia valstybe yra bergždžia ir net kenksminga vesti derybas dėl svarbių pasaulio problemų, ypač kad sovietai - kaip tai dar kartą įrodo ir Ženevos konferencija - įtrauktas savo partnerius į ilgą, sukta derybas tik tam, kad ga-lėtų išnaudoti jas savo propaga-dai ir siekiam.

3. Reikia taip pat vieną kartą įmatyti, jog derybos su sovietais neturi nieko bendra su karo ga-limumo ar karo išvengimo klausimu. Jeigu Sov. Sąjunga galėtų užpulti Vakarų, tai ji jau būtų padariusi, ir jokios derybos jos tuo nesulaikytų. Bet ji negali pakelti karo prieš Jungtines Amerikos Valstybes rizikos. Be to, per 40 metų, kurie yra praėję nuo bolševikų revoliucijos, Sov. Sąjunga nediršo pradėti nei vieno didesnio karo: ji turėjo pasiten-kinti vien tik agresijomis prieš savo mažesnius ir silpnus kaimynus. Japoniją ji užpuolė tik tada, kada Amerikos atominė bomba padarė negalimą bet kurį tolimesnį japonų pasiprie-šinimą.

Toliau, reikia, kad civilizuo-tosios tautos, vesdamos dvasinę kovą prieš bolševikų demoralizuojamą akciją, paskelbtų kaip

bendrai privalomus tarptautinės teisės nuostatus du principu, bū-tent, a) draudimą pripažinti tarp-tautiniu nusikaltimu sudarytąją padėtį ir b) prievolę atitaisyti tokio nusikaltimo padarinius. Šių principų paskelbimas padarytų negalimas Maskvos spekuliaci-jas dėl status quo pripažinimo. Tos spekuliacijos nuodijo tarp-tautinę atmosferą praelyti ir da-bar dažnai tebeuodija.

Galop, tiek moralės, tiek rea-listinės politikos sumetimais reikia santykiuose su Sovietų Są-junga vadinti dalykus tikru jų vardu. Jeigu mažo, vos 12 tūk-sančių karių sąjunginio kontin-gento, skirto apsaugoti 2 milio-nams žmonių nuo komunistinės vergijos, būvimą Vakarų Berly-ne sovietų vyriausybė Ženevos konferencijoj vadina "okupacija" ir drįsta reikalauti tą apsaugos kariuomenę pašalinti, tai sunku suprasti, kodėl Vakarų valstybės neatsako į tai reikalavimu pada-ryti galą 100 milijonų europiečių priešpaužiai, kurią vykdo daugiau kaip milijonas bolševikiškos ka-riuomenės.

Sov. Sąjungos agresyvumo pa-vojaus akivaizdą nepakanka ope-ruoti tik bendrais dėsniais, kaip lygiai nepakanka sovietų atžvil-giu tikybės srity abstraktčiai skelbti Evangelijos tiesas. Yra būtina atvirai ir aiškiai išskelti, kas ir kaip pažeidžia Dievo ir žmonių įstatymus. Eilės vals-tybių pavergimas iš Sov. Sąjun-gos pusės yra Dievo ir žmonių įstatymų pažeidimas, ant kurių yra pastatyta civilizuotojo pasa-ulio santvarka.

Du trūkumai buvo ypatingai

ryškūs lietuvių paviljone...

Praėjusios savaitės bėgyje te-ko lankyti Tarptautinę Prekybos Parodą, kurioje, kaip žinome, buvo ir lietuvių paviljonas. Tai puiki proga Lietuvos vardą ir jai daromas skriaudas iškelti ir milijoną siekiančioje minio-je išplatinti. Šios progos pilnai išnaudoti, vis dėl to, nebuvo su-gebėta. Kritiškai žiūrinčiam lan-kytojui du trūkumai buvo ypa-tingai ryškūs, tai: meninis pavil-jono sutvarkymas ir eksponatų atrinkimas.

Meniniame paviljono apipavi-dalinime matėsi aiški planavi-mo stoka. Eksponatų išdėstyme nebuvo vientisumo, jie išbarsty-ti ir jų žymiai per daug. Nuot-raukų fonas buvo toks margas, priekyje stovėję dalykai neat-sikyrė. Per daug sumodernintas kryžius, kuris jau buvo matytas gėlių parodoje, čia visiškai netiko. Jis nėra pritaikytas stebėjimui iš arti ir jo viršūnė pradingo salės stogo konstrukcijoje. Taip pat ir eksponatus paaiškina už-rašai turėjo būti atlikti vieno stiliaus šriftu. Šios rūšies pa-statymuose labai svarbu turėti centrinių objektų, kuris pagautų žiūrovo žvilgsnį, jį suintriguotų ir pritrauktų arčiau, o tuomet kiti eksponatai žiūrovą vestų to-liau, neleidžiant jam prarasti intereso. To mūsų paviljono pla-nuotojai nesugebėjo įvykdyti.

Eksponatų parinkime taip pat buvo suklysta. Radome išstaty-tus medalius, pašto ženklus, pi-nigus, istorinius paveikslus, ku-rie įdomūs tik retam tų dalykų mėgėjui, bet ne daugumai pu-blikos. Kurgi tautinio meno iš-dirbiniai? Kur lėlės, medžio dro-žiniai, audiniai, gintaras? Šiais rankų išdirbiniais mes skiria-mės nuo kitų tautų, jie savo spalvingumu ir raštų turtingu-mu patraukia kiekvieno žiūrovo dėmesį. Šiu darbu vos keletas. Ir jie dingsta nevertingų ekspo-natų fone.

Keli amerikiečiai kolegos man pareiškė, kad pasigedo daugiau audinių, panašių į būdinių mer-ginų dėvėtus.

Niekaip negaliu suprasti, kaip iš ši paviljoną pateko pradžio-kiško lygio hiperbolinio stogo namo modelis. Ar iš skardos iškirpti ir su permatoma juoste-le prilipinti tautiniai ornamentai jį jau padarė lietuvišku? Paga-liau, prieš pastatant, reikėjo su dulkę siurbliu bent dulkę iš vidaus išvalyti. Peršasi įta-rimas, kad jis ten buvo patal-pintas asmeninės reklamos tiks-lais.

Tokio masto parengimai, kurie mus pastato prieš milijono žmo-nių akis, reikalauja iš planuotojų patyrimo, aukšto meninio lygio ir nuodirdaus pasišventimo. Ste-bint lietuvių paviljoną, to nesi-matė.

Rengėjams geru pavyzdžiu ga-lėjo būti ir Urbanos lietuvių studentai, kurie jau šešeri me-tai iš eilės, be lėšų ar fondų, tik su gerais norais ir sunkiu darbu, suruošia Lietuvą puikiai reprezentuojančias parodas.

Arch. V. Germanas,
Chicago

REAGUOJA Į KITATAUČIŲ UŽPUOLIMUS

Be abejo Jums svarbu ži-noti, ką tūlas WGAR radio sto-ties filozofuotojas skleidžia Amerikos visuomenėje. Jos var-das Lee Adams. Ir jo radio laikas: iš ryto nuo 10:00 iki 10:30, o po pietų nuo 2:30 iki 3:00.

Jis primygtinai kalbėjo, kad visi ateiviai šioje šaly turi būti piliečiais. Esą, jie susitau po pinigų ir vyksta atgal į savo tė-vynes. Niekina ir niekino ateivius (vadindamas juos "aliens") ir pa-tarė jiems duoti 5 metus tapti piliečiais.

Parašiau laišką sakydamas, kad aš visai nesutinku su jo siū-loma propaganda duoti ateiviams 5 metus gauti pilietybę. Kad ir ateivis būtų šios šalies pilietis, jis vistiek galėtų grįžti į savo kraštą. Ir kad būdamas pilietis, ateivis vis taip pat gali stoti ir

ginti savo tėvynę kuri rusų pa-vergta, nes Suvienytos valstijos nepripažįstančios užgrobito ku-rį rusai įvykdė jėga ir smurtu.

P. W. Urban,
Cleveland

REIKIA TAIP IR PASAKYTI

A. P. Mažeika (Dirvos 54 nr.) suteikė daug gerų paaiškinimų apie tai, kaip yra su tomis sva-jonėmis apie "atsarginę Lietu-vą" Britų Hondure. Svarbiau-sias paaiškinimas yra, kad "klausimas tebėra studijinėj stadijoj ir jokių planų dar niekas nei nemėgino ruošti".

Kol šitaip yra, tol būtų gera taip ir pasakyti prie kiekvieno svajotojo straipsnio. Ypač tas sakinytų turėtų būti pridėtas ra-šant Australijon, Europon ar net ir Pietų Amerikon, kur skaity-tojams sunkiau susivaikyti, kas tuose raštuose yra konkretūs pla-nai, ir kas tik svajotojų fanta-zavimas.

V. Rastenis

PASIPIKTINĖ TOKIU ELGESIU

Capital Market savininkai, iš Worcester, Mass. atsiuntė laišką, rašytą "Vienybėje", kurį pra-šo atspausdinti Dirvoje. Tame lai-ške sakoma:

"Vienybėje tamsta paskelbei bolševikinę Tiesoj tūlipusį p. V. Rastenio, kada jis buvo bolševi-kų kalnamas, parodymą. Ačiū, tuo faktu Tamsta mums parodei, kur pakrypo Vienybė. Neprašy-tas, norime tikėti, prateis bol-ševikų intrygų ir provokacijų ke-lią į mus. Iš Jūsų to mes nesit-kiškome. Šalia to Vienybėje til-pu straipsnių ir komentary, ku-rie, atleiskite, tarnauja tik bol-ševikų interesams: ardyti mūsų vienybę, griauti tarpusavio pa-sitikėjimą bei stipinti kovą prieš Lietuvos okupantų ir Lietuvių tautos budelį.

Kai Tamstos redaguojamas laikraštis Vienybė nuėjo tokiu negarbingu keliu, tai mums to-liau pasilikti jos rėmėjų ir skai-tytojų eilėse būtų didelė gėda. Tai pareikšdami, atsisakome toliau prenumeruoti ir skaityti Vienybę ir prašome daugiau jos mums nebesiųsti.

Su pagarba

Capitol Market,
118 Millbury St.
Worcester, Mass.

Dirvos skaitytojas B. Daukus, iš Australijos, rašo: "Dirvą skai-tau su malonumu, ypač po persi-tvarkymo. Laikraštis labai su-aktualintas, na, ir popierius ge-ras. Asmeniniai man patiko Ži-liaus ir Jauniaus pasikalbėjimai".

on AUTO INSURANCE

Telefono pašauki m a s Jums gali sutaupyti daug dolių apsidraud ž i a n t Amerikų vienoj didelėj draudimo įstagoj. Pašau-kus jokio įsipareigojimo.

PAULINA
MOZURAITIS-BENNET
Insurance Agent
13706 Benwood Ave.
Cleveland 5, Ohio

SK 1-2183

KOLUMBIEČIAI TIKĖJOSI LAIMĖTI, BET NUSIVYLĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

vakariene mus vėl grąžino realybėn ir entuziazman. Jos metu iautėm, kaip stipri lietuviška meilė mus jungia.

Bogotoje taip pat radome didelį sujudimą, kur mus ilgokai išlaikė apgulę spaudos atstovai. Pirmą kartą Kolumbijos lietuviai turi progos pasirodyti televizijos programoj, kurios žiūri tūkstančiai kolumbiečių. Mūsų nusivežto specialaus leidinio visos nuotraukos perspausdinamos didžiuosiuose laikraščiuose. Visur skamba "Lituanos".

Bogotoje vykusių rungtynės buvo pačios įdomiausios. Pasiekę stadioną, jau radome virš 4000 žiūrovų ir virš 1000 laukiančių eilėse bilietų. Rungtynės vyko pietietiško temperamento ženkle. Kad ir visi Bogotos lietuviai į jas buvo susirinkę, bet tarp tūkstančių kolumbiečių jų džiaugsmo šauksmai negalėjo prasi-veržti. Mūsų krepšininkai suko-vojo labai gerai. Po rungtynių mūsų pasididžiavimas, džiaugsmo ašaros, o laikraščiuose "Grandioso debut del Lithuanians - Americans".

Vytautas Jaunius

Tikėjosi laimėti, bet nusivylė...

Reikia pažymėti, kad mūsų krepšinio komandą kolumbiečiai sutiko su didžiausiu entuziazmu ir draugiškumu. Laikraščių sporto skyriai reklamą pradėjo nuo liepos 8 d. ir ją vedė visą laiką, atpasakodami Lietuvos krepšinio istoriją, atskird krepšininkų veiklą ir pasiektus laimėjimus. Žaidikų pasiruošimą, techniką ir džentelminiškumą jie ryškino pačiais maloniausiais

epitetais (žūr. dalies antraščių montazą praitame Dirvos numerį, --Red.), paminėdami, kad jie yra Chicagos burmistro ambasadoriai ir viena iš geriausių ekipų, ligšiol lankiusių Kolumbiją.

Bet iš tikrųjų kolumbiečiai tikėjosi laimėti prieš išgirtą lietuvių komandą, ir tuo pačiu iškelti savų krepšininkų pajėgumą. Medelline jie pralaimėjo 70:39 (37:14), nors buvo išstatę gana parinktą Croydon vienetą. Antio-guia universiteto rinktinė pralaimėjo 66:37 (38:16).

Tai išgirdusi, Bogota skubiai perorganizavo savo komandą, pakviesdama geriausius savo veteranus - 3 valstybinės rinktinės žaidikus ir net surasdama garsų vengrą Nemeth. Rungtynės buvo paruoštas puikus žemės ūkio parodos paviljonas, paleista speciali autobusų linija ir sukiesta nemaža publikos. Bet ir Icasa pralaimėjo 81:68 (40:35).

Laikraščiai El Tiempo ir El Siglo savo tono po to nepakeitė, maloniai atžymėdami lietuvių pranašumą technikoje ir pasiruošime ir turėję garbės pasi-mokyti iš tikrų sporto meistrų.

El Espectador, ligi to laiko labai palankiai atsiliepęs apie lietuvių ir liepos 13 d. rytinėje laidoje įdėjęs mūsų krepšininkų sveikinimą bogotiečiams, po rungtynių tepaminėjo tik rezultatus su viena nuotrauka ir išidėjo priekaištingą straipsnį, pasirašytą tūlo "Mike". Jame sa-

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

koma: taip, mes, kolumbiečiai žėžinom, kur yra Lietuva ir t.t., bet į sportą nedera nešti politikos, ir net amerikiečiai neneša, žaisdami su rusais ir t.t.

Tos sinjoro "Mike" užuominos ir lietė mūsų krepšininkų sveikinimą bogotiečiams, kuriame buvo pasakyta: Ne visi jūs žinote, kur yra Lietuva (toliau duodamos geografinės žinios)kad mūsų krepšininkai turėjo apieisti savo kraštą dėl rusų invazijos, kad dabar tėvynėje likę krepšininkai turi žaisti rusų komandoje, garsindami Sovietijos vardą ir t.t.

Taip Kolumbijos oficiozas išreikšė savo nusivylimą dėl pralaimėjimo rusų simpatiko lūpomis.

Albinas Čiuoderis

Iš mūsų krepšininkų susitikimų su kolumbiečiais: R. Varnas kovoja dėl sviedinio. El Espectador, Bogota, nuotrauka

Duok, Dieve, daugiau tokių svečių

Šių eilučių autoriui, bekovo'antiam su negailestingai tekančia laiko tėkme, pritrūko laimės laiku pasiekti Kolumbiją. O tos laimės pritrūko dėl klaidingai padarytos oro linijos rezervacijos, Bogotoje įvykusios vieno lėktuvo avarijos ir laikino aerodromo uždarymo, o pagaliau ir Gvatemalos prezidento atsitiktinio atsisojimo "skersai mūsų kelio". Mat, į Panamą atvykstantį prezidentą M. I. Fuentes aerodrome sutiko visa Panamos vado-

vybė. Abiejų tų kraštų prezidentus iš arti stebėjau, bet jų susitikimas negailestingai trukdė mano norą skubėti. Šioj vietoj noriu kiek nutolti nuo krepšininkų ir kelius nelinksmus žodžius parašyti Britų Honduro optimistams. Šiame dviejų prezidentų susitikime Gvatemalos prezidentas labai rimtai pasakė, kad Britų Honduro teritoriją gvatemaliečiai geruoju arba piktuoju prisijungs prie savosios valstybės. Taip!

Į Argentiną vykstantiems mūsų krepšininkams Kolumbijos krepšinio sąjunga suruošė iškilmingas išleistuves. Kalba Kolumbijos krepšinio s-gos pirm. Dr. Ariel Rodriguez. Kairėje - Venezuelos lietuvių atstovai: J. Bieliūnas ir M. Bundelis.

Bogotą pasiekiau, kada šaukštai jau buvo po pietų. Krepšininkus jau radau aerodrome, besiruošiančius tolimesnei kelionei į Buenos Aires. Nežiūrint to, Bogotoje kiek stabtelėjau ir plačiau susipažinau su visomis nuotakomis. Reikia pasakyti, kad lietuvių krepšininkų atsilankymas Kolumbijoje sukėlė tokį didelį garsą, kurio nė didžiausi optimistai negalėjo tikėtis. Rungtynės Bogotoje transliavo kelios radijo stotys, pusvalandį davė TV stotis, laikraščiai pilni aprašymų ir nuotraukų.

Turėjau progos išsikalbėti su visa eile Kolumbijos lietuvių ir pačių kolumbiečių. Visų atsiliepimai entuziastiški. Lietuvos konsulas Dr. S. Sirutis atsisveikindamas taip pareiškė: "Duok Dieve daugiau tokių svečių, nes

krepšininkų atsilankymas suartino kiek apsiųkusius vietos lietuvių ir drauge taip vykusiai išgarsino lietuvių ir Lietuvos vardą.

Beje, po rungtynių rinktinės treneriui V. Grybauskui pasiūlyta apsigyventi Bogotoje ir treniruoti vietos krepšininkus. Kolumbiečiai išskėstomis rankomis priimtų ir kelis mūsų krepšininkus, kuriems žada geras tarnybas ir neblogas gyvenimo sąlygas.

Bogotos miesto valdžia, mūsų krepšininkams išvykus, rimtai pradėjo studijuoti sporto rūmų statybą. Krepšinio Sąjungos pirmininkas Dr. Rodriguez užtikrino, kad sporto rūmų atidarymo proga būtinai pasikvies ir lietuvių krepšininkus.

P. Petrutis

Mūsų krepšininkai prieš rungtynes Bogotoje.

El Espectador nuotrauka

Mūsų krepšininkai Bogotos aerodrome, prieš išvykdam į Argentiną sostinę Buenos Aires. Ten jie pagal programą turėjo žaisti: liepos 18 - su Argentinios lietuvių rinktine, liepos 19 - Ateneo komanda ir liepos 20 - Gimnasia y Esgrimo komanda. Liepos 21 jie išvyko į Montevideo. Nuotraukos dešinėje: J. Bieliūnas ir M. Bundelis, atvykę į rungtynes iš Venezuelos. Pirmasis yra Venezuelos Liet. B-nės pirm., antrasis centro vald. narys, abu Dirvos skaitytojai. J. Pikšilingio nuotrauka

JANIS KLIDZEJS

4

RUSAS DANGORAIŽYJE

(SKYRIUS IŠ ROMANO "DZENITORIUS")

— Prašau, labai prašau. Aš tuoj pranešiu, — kalba sekretorė, pagarbiai žiūrėdama į poetą — mistiką. Mes stovim ir laukiam. Pro pusiau praviras duris girdisi, kaip ji nuoširdžiai viską aiškina, dažnai įterpdama, kad poetas turįs "a lot of thrill". Redaktoriaus kviečiami mes įžengiam ta pačia tvarka: pirma policininkas, paskui jį didysis misliukas ir aš. Poetas vėl atgyja, neprašomas paduoda eilėraštį ir pašnabžda man:

— Viską gražiai išaiškinok. Ir aš vėl pasakojau ir aiškinu. Kai baigiu, redaktorius sako, jog vargu ar galėsim panaudoti eilėraštį. Jeigu jis būtų parašytas anglų kalba, tuomet kitas dalykas.

— Tai kokia čia redakcija, kad nėra nei vieno ruso, — pyksta poetas sužinojęs.

Aišku, užsieninių žinių skyriuje esą vertėjų, kalba redaktorius, tačiau jie niekad neapsiimsią išversti eilėraščio.

— Suraskit ką nors, kas eilėraštį išverstų, ir aš tikiu, kad mes jį galėsim panaudoti, ypač jeigu reikalas liečia draugiškus linkėjimus mums.

Pasakau poetui. Jis tik sunkiai atsidūsta ir pradeda eilėraščio slėpimo apeigas.

— Kas tiesa, tai tiesa — rusai turi daug didelių ir keistų dalykų, ir mūsų pareiga stengtis juos suprasti, —

kalba redaktorius policininkui. — Štai, kad ir šitas, ar jis nesudaro tikro poeto įspūdį?

— Jeigu jūs sakot, tai gal taip ir yra, — pasimuisto policininkas.

— Žinot, — dėsto toliau redaktorius, — jeigu jis būtų kurios nors kitos tautybės ir tvirtintų esąs poetas, po perkūnais, nepatikėčiau. Bet pas rusus viskas kitaip, nei pas kitus žmones. Ką jie sako, mes tegalime priimti tikėdami. Todėl ir aš stengiuosi, patikėti, kad štai šitas yra didelis rusų poetas. Aš turiu, nes kaip gi įrodysiu, kad jis toks nėra. Be to su rusais patartina geruoju, tik geruoju...

— Ką ji ten tiek daug pliurpia? — klausia susirūpinęs poetas.

— Kalba apie eilėraštį, — sakau jam.

— Avigalviai, — garsiai piktinasi poetas rusiškai. — Tegul dėkoja Dievui, kad nemoku angliškai. Aš jiems kad išdėstyčiau ką galvoju, tai jie tik žiopčiotų!

— Ką poetas sakė? — klausia redaktorius, paveiktas jo nuoširdaus šnekėjimo.

— Kalba apie eilėraštį, — sakau ir susijuokiu.

— Tai ko jis dabar? — nerimsta ruselis.

— Vis dėl eilėraščio, — atsakau, nes nebenoriu daugiau aiškintis.

— Viktorai, palydėk šitą poną, — pasako man policininkas, ir mudu su didžiuoju rusų poetu išeiname.

Keltas pilnas žmonių. Atrodo, jog kelios valandos tylėjimo poetui buvo baisi kankynė. Iš jo burnos nenu-trūksta srove ima lieti visi nepasakytieji žodžiai — dviaukščiai, triaukščiai ir keturaukščiai pagarbinimai, kuriais rusų kalba ir kiekvieno ruso širdis pertekusi. Taip jis dabar garbina policininką, sekretorę ir redaktorių. Ypač tinguosius žodėlyčius jis ištaria su tokiu nuoširdumu ir taip aiškiai užakcentuodamas, kad žmonės pradeda nuo mūsų trauktis. Žila ponja paliečia mano alkūnę mėlynai pirštinėta ranka ir klausia:

— Kaip kalba šitas žmogus?

— Rusiškai, — atsakau jai.

— O! Rusiškai... Taip ir maniau, kad kas nors panašaus. O apie ką jis kalba?

— Apie Rusijos politiką Amerikos atžvilgiu, — pasakau ir prikandu lūpą.

— Tikrai? Tai tikriausia be galo įdomu... — ir ji pasitaiso akinius.

Gatvėje poetas išsitraukia nuorūką ir užsidegęs ją sako:

— Žinai, šitoje redakcijoje jie nei velnio neišmano. Bendrai, broleli mano, redakcijos tai ne vieta, kur liaudis galėtų ką nors sužinoti.

Staiga jis nusijuokia kažkaip klatingai, rodydamas man savo nugeltusius dantis.

— Dabar jau žinau tą vietelę, kurioje man viską sutvarkys. Čia Leiksidėje yra partijos komitetas. Vienos partijos, nes matai, jie net dvi turi. Štai, kur man reikia eiti, o ne pas kažkokius redakcijos analfabetus. Partijos komitete jiems viskas bus aišku, kaip ant delno. Ir eilėraščio reikalą jie sutvarkys vienu nusišvilpimu.

Ir nusitraukęs kepurę, jis pradeda blizginti jau ir taip žvilgančius batus žygiui į partijos būstinę.

— O tu, — jis pakelia pirštą, lyg turėčiau ką nors labai svarbaus įsidėmėti, — tu jiems visiems trim pasakyk, kad jie Kubansko kalės vaikai ir tokie durakai, kokių dar nebuvau sutikęs. Taip ir pasakyk.

Ir didysis rusų poetas nuzingsniuoja, žiūrėdamas į savo lakinius batus. Jau gerokai atitolęs, jis atisuka ir šaukia:

— Ei, tu, paklausyk! Teisybės niekad nebuvo, nėra ir nebus. Nebus, ir tegul velniai griebia, nereikia jos!

Iš latvių kalbos vertė: Z. K.

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Norim įdomių istorijų

Kai praėjusių metų pabaigoje londoniškė Nida išleido Balio Gražulio novelių rinkinį, vardu Sudužęs Vaizdas, mūsų spaudoje sekė keleta tos knygos recenzijų. Jos buvo ramios: nei perkarštos, nei peršaltos, nei į padanges knygą keliančios, nei į bedugnę nusmerkiančios. Visa tai įvyko kažkokioje švelnioje nuotaikoje, saikingo kuklumo rūmuose, kaip rodos ir derėtų autoriui, jau visą dešimtmetį ramiai gyvenančiam automobilių gamybos miestuose, nesimaišančiam dideliuose mūsų politikos ar kultūros ginčų verpetuose, tik protarpiais laisvalaikio parašančiam vieną kitą novelę ar dar rečiau kokią straipsnį.

Asmeniškai man teko Balį Gražulį pažinti gana trumpai, po karo dienai kitai apsilankius Tūbingene, kur jis buvo prisiglaudęs, geresnių laikų belaukdamas. Tikrai nepagalvotum, kad šis toks tylus, kuklus, nuoširdus ir ramus žmogus, buvęs kareivis, o vėliau Kauno radiofono literatūrinės dalies bendradarbis, galėtų kada suerzinti mūsų didvyrių visuomenę. Bet, kai prieš porą metų "Santarvės" žurnale jis parašė straipsnį apie tikrą ir falsyvių herojų kultą, jei dar atsimenate, tuoj šoko viešai protestuoti mūsų politinių kalinių ir savanorių centro valdybos. Vadinas, buvo kažkur pačiupinėta skaudanti vieta.

Tie protestai gal buvo be rimto reikalo. Juk ne straipsniai sukuria herojus ar juos pažemina, o tik patys herojų veiksmai ir laikysena. Kai dėl manęs, tai jau žymiai skandalingesniu laikyčiau Balio Gražulio ilgesnį atsiminimų rašinį apie Birželio sukilimo pirmutines dienas ir naktis Kaune, ypač Valstybės Radiofono aplinkoje, jo asmeninius atsiminimus apie tikrus ir falsyvių sukilimo herojus ir vodus. Tie rašiniai prieš dešimtmetį buvo išspausdinti Dirvoje, ir keistu būdu tada nesukėlė polemikos, o jie buvo labai įdomūs, aštrūs ir taip negailestingai nuuoiginantieji tam tikrą falsyvo heroizmo tikrovę.

Dabar ju Sudužusį Vaizdą su malonumu peržiūrėjau tik nesenai. Čia kitos istorijos, netiek apie herojus ir partizanus, kiek apie mūsų bėgančio ir bėgusio gyvenimo nuotykius, nors protarpiais netiesioginiai ir anuos šen ten paliečia. Neturėčiau daug ko pridėti prie tų, kurie jau rašė apie Gražulio noveles. Man betgi krito dėmesin viena jų ypatybė, kuri ligšiol nebuvo nei perdažna nei stipriausia mūsų novelistikoje - tai ryškus autoriaus palinkimas duoti skaitytojui ne tiek gražių vaizdų, kilnių minčių, daug lyrikos ir sentimentų, o papasakoti jam apie gyvenimo nuotykius, pateikti kiek galima įdomesnių istorijų.

Man visada atrodė, kad tai pati pirmoji sėkmingo beletristo užduotis. Susidomėjęs tiesiai paklausiau autorių apie jos nusistatymus ir kūrybos procesą. La-

bai malonu, kad Gražulis sutiko visai atvirai pasidalinti mintimis, ir galvočiau, kad tai galėtų būti įdomu daugeliui knygų skaitytojų.

Sudužusio Vaizdo autorius man rašo: -

"Neseniai laikraštyje apievieno mūsų rašytojo kūrybą buvo pasakyta, kad jo knygose veikia ne žmonės, o idėjos. Tai buvo pasakyta, kaip komplimentas, o man atrodo, kad tuo buvo išsakytas mūsų literatūros tragizmas. Daug rašančių, dar daugiau idėjų, gudragalviavimo, veržimosi į padanges, - o skaityti taip ir nėra ko. Patys skaitytojus atbaidom, nes užmirštam, kad prie sviesto dar reikia duonos, kad prie idėjų dar reikia paties gyvenimo ir pramogos. "Pramoginės literatūros" stoka ir yra mūsų nelaimė. Tai nereiškia, kad toji literatūra turi būti "pigi". Ji gali būti gera literatūra ir kartu pramoga, kaip antai Jurgio Jankaus romanai. Kas turi užmojų ir pasirusimą, terašo dievams, gal to ir labai reikia, bet nebūtina to griebtis visiems, kurie neturime tinkamų įrankių tokiam darbui...

"Dėl to rašydamas nesistengiu pirmiau idėjai duoti literatūrinį apvalkalą, bet pirmiausia ieškau įvykių ir mėginu juose rasti prasmę. Man rūpi pats įvykis, pats žmogus, patys jo veiksmai, o jei prie jų dar prilimpa kokia "idėja", tuo geriau. Todėl nekvaršinu galvos idėjomis ir konstrukcinėmis problemomis - siekiu vieno, kad dalykas būtų papasakotas aiškiai, sklandžiai, paskaitomai. Visą dėmesį telkiu į turinį, ne į formą... Įstrigo galvon koks įvykis, matytas ar girdėtas, ir mėginu iš jo padaryti apysaką. Beveik visos mano novelės turi tikrovės pagrindą. Žinoma, galvojimo procese nuotykio aplinkybės ir veikėjai dažnai pasikeičia, koks smulkus įvykis tenka išplėsti, jį suprasminti. Kai tai išaiškėja, tvirtai nusistatau dėl kūrinio ilgio, pagal įvykio dydį. Ir dažkodėl daugiau galvoju apie kūrinio galą, dažnai net jau žinau sakinį, kuriuo užbaigsiu. Šitaip pasirusęs, sėdu ieškoti išeities taško ir nekartą prie pirmo puslapio ar net prie pirmutinio sakinio išsėdžiu kelias valandas. Nes gi pirmieji sakiniai nustato kūrinio stilių ir nuotaiką. Suradęs išeities tašką, rašau lengviau, einu tiesiai prie tikslo, rinkdamas žodžius ir sakinius, kurie kiltų iš veiksmo ir jį pateisintų. Apsisprendimas ir bandymas laikytis nusistatyto ilgio rūmuose labai padeda neukrypti į šalį, kondensuoti mintį, išrąvėti nebūtiną žodį ar veiksmą. Jeigu kūrinys gaunasi ilgesnis, negu buvau numatęs, žinau, kad kažkur man nepasisekė. Kartais labai privargina kokia smulkmena, kuri atskirai labai patinka, noriu ją būtinai įterpti, bet matau, kad ji griaua visą pastatą, neside-

rina, ir daug laiko sugaišęs turiu ją, kaip piktžolę, vėl išrauti...

"Gėda prisipažinti ir tai skamba labai neiškilmingai (rašo man Gražulis toliau...), kad aš į savo kūrybą nežiūriu, kaip į šventą pašaukimą, ir į savo žodį, kaip neklaidingą ir aukščiausią meno apraišką. Nesiekiu nieko aukštomis idėjomis apkrėsti, nei pamokyti. Rašau, kas patinka ir kas, jaučiu, turėtų skaitytojui patikti. Tenoriui, kad jis su mano knyga maloniai praleistų vieną kitą valandą ir kad nesigailėtų dolerį išleides..."

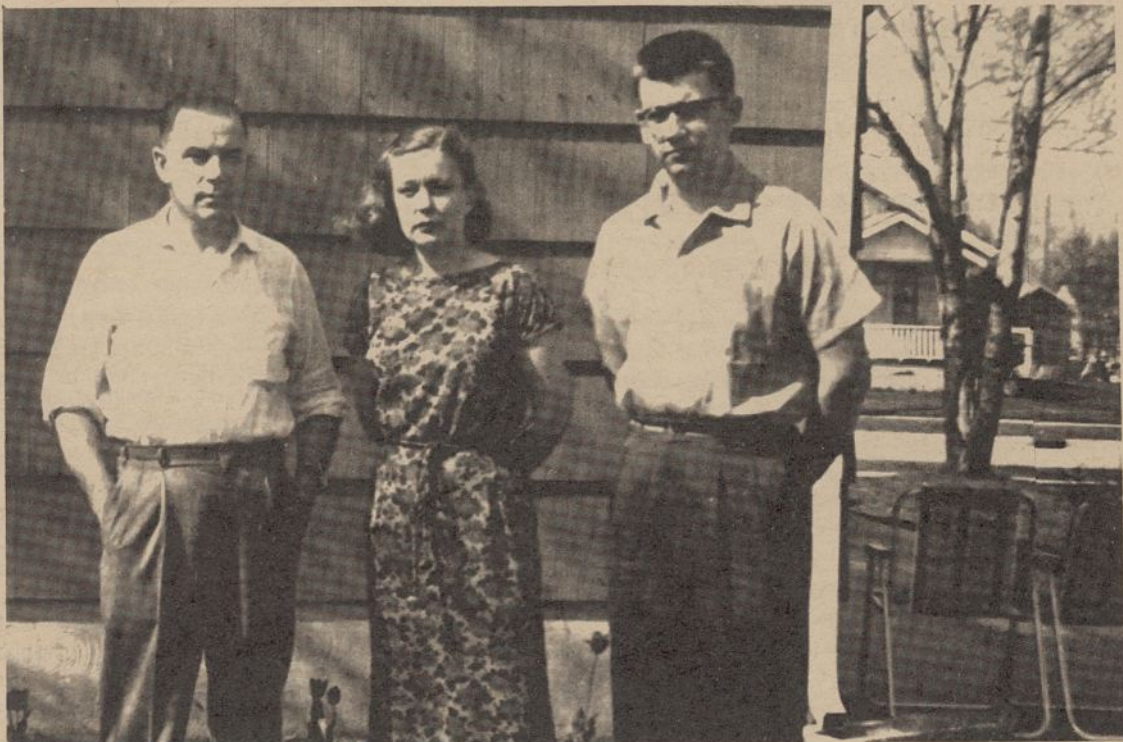

Ši pastaroji pastraipa, bent man, padėjo visai atspėti Gražulio novelių ypatingą pobūdį ir atskleidė kiek savotišką, bet, sakyčiau, labai sveiką rašytojo filosofiją. Tai supratimas ir nusistatymas, kad beletristas skaitytojui pirmiausia turi papasakoti įdomią, naują, gyvenimišką, originalią istoriją. Jei tokių istorijų vis daugiau rastume mūsų knygose ar laikraščių atkarpose, be abejo, sumažėtų mūsų literatūros "tragizmas" ir žymiai lengviau mūsų vertimais būtų galima sudominti kitatautį skaitytoją.

Papasakoti skaitytojui įdomią intriguojančią istoriją - tai pati svarbiausia beletristo užduotis ir be abejo pati sunkiausia. Ir jei kur, žinoma, sunku būtų sukurti su Gražulio nusistatymais, tai tik toje vietoje, kur jis pasisako, kad suradęs išeities tašką istorijai, jis toliau nebesirūpinas novelės ar apysakos "konstrukcinėmis problemomis". Ar iš tikrųjų jis taip tuo nesirūpina, abejočiau. Kaikurios novelės beveik "maupassantiškos", parašytos didžiųjų novelės meistrų pavyzdžiais ir metodais, rodytų autorių sielojantis ne tik turinio, bet ir formos klausimais.

Įdomi istorija, bet blogai papasakota ir nevykusiai sudėstyta nebūna nei meno veikalas, nei pagaliau bekels daug įdomumo. Genijams gal nereikia įprastinės literatūrinės technikos taisyklių, nes jie susiranda naujų ir dar geresnių taisyklių. Bet šiaip jau mirtingiesiems to sunkaus literatūrinio amato paslapčių išmokymas ir tobulinimas yra pirmutinė ir būtina sąlyga, idant jų literatūrinis kūrinys likimas nesibaigtų "tragiškai", t.y. kada skaitytojas visai nesidomį jų knygoms ar galis per apsirikimą dolerį joms išleides.

Man rodos, nė kiek ne mažiau, negu sirgti idėjomis, mūsų literatūrai reikia uoliai studijuoti kūrybos amato problemas. Novelės, apysakos, romano rašymo technikos klausimais šiandien yra labai daug knygų ir studijų žurnaluose (pvz., rašytojų mėnesiniame magazine "The Writer" ir kituose). Viso to neskeldami ir savo veikaluose nepri- taikydami, mes neišvengiamai

Rašytojas Balys Gražulis, novelių rinkinių "Brydė rugiuose" ir "Sudužęs vaizdas" autorius su žmona Marija ir sūnum Rimantu... Gyvena ir dirba automobilių pramonės mieste Flint, Mich.

liktume tik niekam plačiau nežinomus provinciališki mėgėjai.

Atsižvelgiant į mūsų rašytojų, negalinčių iš savo profesijos gy-

venti, sąlygas, toks reikalavimas skamba, be abejo, žiauriai ir beviltiškai. Tačiau aš nemačiau kito kelio pašalinti mūsų literatūros "tragizmą" ir, pasak

Gražulio, pasiekti to, kad skaitytojai su mūsų knygomis "maloniai praleistų vieną kitą valandą ir nesigailėtų dolerį išleide".

Ar kada galima bus sukurti...

"Taikingas sugyvenimas" per kitų lavonus

(Atkelta iš 1 psl.)

Notoje, kurią Molotovas įteikė Lietuvo užsienio reikalų ministeriui buvo priminta, kad Rusijos carai, pradedant Jonu Baisiuoju, visad stengėsi pasiekti Baltijos jūrą. Molotovas sakė Lietuvos ministeriui, rašo Renė Payot, kad būtų nedovanotina, jei Sovietų Sąjunga to nepamėgdžiotų, ypač esamojo padėties, kuri gal daugiau niekad nepasikartos. Štai kodėl Sovietų Sąjunga nutarė inkorporuoti Pabaltijo valstybes į Sovietų Sąjungą.

Dėl to paties Stalinas nutarė susitarti su Hitleriu, o ne su demokratiniiais kraštais Prancūzija ir Anglija. Vokietija, sakė Stalinas politbiuro posėdy, puls Lenkiją, jei mes su Hitleriu pasirašysim paktą. Lenkija bus sunaikinta, ir naciai mums duos jos dalį.

Tai buvo rusų ekspansijos pradžia, kuri dėka Rooseveltto aklumo, buvo tęsiama Europoje ir po karo. Vietoj laikinai okupavę nugalėtuosius kraštus, kol jie persitvarkys, sovietai visur pastatė savo komunistinį režimą. Visur buvo dirbtiniu būdu sukurta komunistinė valdžia, be gyventojų pritarimo, ką parodo sukilimai Rytų Vokietijoje, Lenkijoje ir Vengrijoje. Budapesto sukilimo metu vienas sovietų diplomatas pareiškė: "Mes niekad nemanėme, kad jaunimas, išauklėtas mūsų doktrinoje, galėtų sukilti prieš mūsų režimą".

Aišku, tokį režimą galima išlaikyti, tik naudojant jėgą, kas šiuo metu ir daroma už geležinės uždangos. Bet ir policijos vykdomas teroras niekad negaus gyventojų pritarimo.

Didesnis realistas, negu Stalinas, Chruščiovas suprato reikalingą susitaikyti su pavergtaisiais. Bet, atleisdamas vadžias ir leisdamas kiekvienai valstybei realizuoti savo socializmą, pri- taikintą savo gyvenimui, inėšė anarchią į sovietų įtakos zoną.

Laisvė nėra toks dalykas, kuris gali būti dalinamas lašais. Vengrai panorėjo pilnos laisvės, ir jie buvo sutraiškinti. Lenkai kiek apskresni, sugebėjo išgauti autonomiją, bet pasiliko arti-

mai surišti su Maskva, kiek tai liečia užsienio politiką.

Sovietai yra reikalingi satelitų ekonominiame plane, štai kodėl

SPAUDA

ALTo Vykdomojo Komiteto kelionės vertinimas

Po paskutinės ALTo vykdomojo komiteto narių kelionės į Washingtoną ir jų išleisto labai optimistiško pranešimo, "Darbininkas" atspaudė vedamąjį, kuriame yra keli paklausimai ir keli suabejojimai. Štai trejeta ištraukų iš to vedamojo:

"Skaityme su dėmesiu valstybės vyrų pareiškimus ir juos komentuoju. Verti panašaus dėmesio ir savų įstaigų ar 'veiksnių' pareiškimai. Tokio dėmesio vertas ALto vykdomojo komiteto pranešimas apie jo atsilankymą Washingtone. Ypačiai, kad dėmesį kreipia į save ir pats ALto pareiškimas, pažymėdamas, jog šis "apsilankymas Washingtone buvo vienas sėkmingiausių ir reikšmingiausių ALto istorijoje".

Kai pats ALtas taip vertina savo kelionę, kyla pirmas klausimas: kuo šis apsilankymas buvo taip vertingas, kas jo metu nauja laimėta?

Atsakymo ieškom ALto pranešime. Dėmesio pirmiausia verta pranešimo informacija, kad valstybės departamento pareigūnai užtikrino ALto pareigūnus, jog valstybės sekretorius Herteris Ženevoje esąs "nusistatęs nedaryti Lietuvos pavergėjams jokių nuolaidų, kurios galėtų pažeisti Lietuvos teises".

Jei taip, tai Herteris tęs savo pirmatačio Dulles politiką. Šį pareiškimą priimam su pasitenkinimu, nes jame išreikštas nusistatymas Lietuvos atžvilgiu griežčiau, nei pats Herteris tai išreiškė Berlyno atžvilgiu. Spaudos konferencijoje Herteris buvo suabejojęs, ar Vakarų Berlynas priims jį su pasitenkinimu pri-

leisdamas, kad Ženevoje gali nebūti apginti vakarų Berlyno reikalai taip, kaip to norėtų berlyniečiai.

Pareiškimą palaikysime dėmesyje ir stebėsime įvykius toliau.

ALto pranešime minima tarptautinės politikos apžvalga ir minčių pasidalinimas dėl jos nepriklausio prie tokių dalykų, kurie atsilankymą Washingtone darytų reikšmingiausią ALto istorijoje. Labiau dėmesį patraukia ALto pranešimas, kad po tos apžvalgos "buvo paliesti dar du klausimai". Vienas - "veiksnių darbo koordinavimas".

Klausimas svarbus, tiesa, nebenausias. Apie jį "veiksnių" kalbama pusantros dešimties metų. Bet "nesusikordinavimas" išlenda aiškėn, kai tik ateina nauji gyvenimo klausimai. Paskutiniu metu Sovietų provokacijas skelbimas apie lietuvių veikėjus rodo arba veiksmus nesusikordinavusius, arba jų valiai ir direktyvoms dėmesio nekreipiančius tuos, kurie organizuoja viešąją opinią. Žinia, kaip lietuvių spaudos dalis pakibo ant Maskvos meškerės. Juo labiau dėmesio verta, kad tai nutiko su spaudos atstovais, kurie dalyvauja veiksmuose ir prisideda prie opinių koordinavimo.

Iš komunikato nežinia, ar tokiu klausimu susikordinuota ir kokia vieninga linija turėtų būti visų lietuvių tuo reikalu palai-koma?"

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Vaidinimai kluonuose paliks įdomūs ne tik teatro istorikams... Štai prieš ketvirtį šimtmečio metų Pašiaušės kaimo teatro mėgėjai, vaidinę "Genovaitę". Dalis jų dabar yra išeivijoje. Stasys Bekeris, vaidinęs vaiką, užaugo į vyrą ir gyvena Toronte, lygiai kaip ir antras iš kairės Ignas Gylis įsikūręs Kanadoje. Gį prieky sėdinti Olė Gorienė apsigyveno Argentinoje.

ANTRINIAI SPROGIMŲ PADARINIAI

Žemės drebėjimas, suslėgto ir praretėjusio oro bangos, gaisrai ir panika

Manau, kad jau buvote atkreipę dėmesį, jog iki šiol visiškai neminėjau žudančių sprogdinimą: nė pirminį - draskančių sprogdinimą, nė suslėgto ir praretėjusio oro bangas, nors sprogimo centre susidaro beveik absoliuti tuštuma, be jokio abejojimo visą gyvybę žudanti. Tai padariau sąmoningai.

Tiek pirminis, kūnus draskančias sprogdinimas, tiek ir žudančias veikiančios suslėgto ir praretėjusio oro bangos, jokios praktiškos reikšmės čia jau nebavida. Jų veikimo žudanti riba yra beveik tokio paties plosimo, kaip ir milijono laipsnių karščio liepsnų kamuolio apimtas plotas. O jau vien tik karščio spinduliai žudančiai veikia platesniai, me plote, tad sprogstamojo branduolinių ginklų jėga, kiek ji liečia tiesioginį gyvybės naikinimą, jokios praktiškos reikšmės neturi. Net ir Japonijoje tik apie 40 likusių gyvų žmonių teturėjo ausų būgnelio sprogimą. Jokių kitų tiesioginių sprogimo padarinių gyvi išlikę neturėjo.

Vienok sprogimas turi labai didelę reikšmę, sukeldamas antrinius, netiesioginius padarinius. Pirmiausia, jis sukelia žemės drebėjimą. Ir tokį stiprų,

kad, rusams sprogdinant branduolinius ginklus Sibire, specialūs instrumentai (seismografai) jį net Amerikoje užregistruoja. Antra, suslėgto ir praretėjusio oro bangos plačiu ratu sugriauš tūkstančius pastatų, nu-draskys elektros laidus ir padarys kitus panašius sugadinimus.

Žemės drebėjimas sugriauš pamatus, bet taip pat sulaukstyti ir sulaužys vandentiekio bei kanalizacijos vamzdžius, sugadins požeminius elektros bei telefono laidus, dujų vamzdžius. Ir nežinot, kokių pasėkų, arti sprogimo centro jokių liepsnų nebus. O nebus todėl, kad po tokio baisaus sprogimo arti nulinio taško nebėra pakankamai deguonio, kuris gali palaikyti tokį degimą. Tai patvirtino ir Japonijos patyrimai.

Gaisrai prasideda tik gerokai toliau nuo sprogimo centro, kur juos uždega karščio spinduliai. Bet ir čia liepsnos, palyginti, bus menkos ir sprogimo jėga daugumą jų užgesins.

Didžiausi gaisrai siaus gana toli nuo sprogimo centro, kur juos sukels kibirkštys iš sugadintų elektros laidų ir kitų panašių įrengimų.

Verta pastebėti, kad nors karštis tiesioginiai yra stipri žudančioji branduolinių ginklų panaudojimo pasėka, bet liepsnos jantieji gaisrai praktikoje buvo daug mažesnio laipsnio, negu buvo tikėtasi. Bet labai didelis skaičius žmonių buvo labai sunkiai sužeisti grūtvančių namų bei kitokių pastatų. Gaisrų nudegimai Japonijos sprogime buvo antraeiliai, bet tai iš dalies priklausė nuo Japonijos statybos. Namai buvo arba iš gelžbetono ar tokie silpnai mediniai, jog sprogimas juos visiškai sugriovė ir nebuvo degimui medžiagos.

Amerikoje, Rusijoje ar Europoje liepsnos bus daug pavojingesnės. Manoma, kad visiško sunaikinimo pakraščiuose plačiai išsiplės gaisrų jūra, kurią neįmanoma bus sustabdyti dėl van-

dens stokos. Čia reikia neužmiršti, kad vandentiekis bus žemės drebėjimo smarkiai sugadintas, o ir likusiose sveikose linijose bus sunku ar net neįmanoma palaikyti reikiamą spaudimą.

Viena, gal pati bauriausia atominio karo pasėka, kaip parodė Japonijos patyrimas, buvo branduolinio sprogimo sukelta gyventojų panika. Net ir labai šalti, likimui pasidavę japonai taip buvo panikos apimti, kad lakstė tarsi be galvų. Panika pagavo net eilinius piliečius, bet ir patyrusius priešlėktuvinės apsaugos pareigūnus. Šios panikos pasėkoje tik labai lengvai sužeisti, patys savo jėgomis galį judėti, teišliki gyvi. Visi sunkiau sužeistieji žuvo. Neliko beveik nė vieno gyvo, kuriems buvo sulaužytos kojos, perlaužti nugarakauliai, turėjo galvos kiaušo sužalojimus, lydimus sąmonės netekimo. Visi, kurie taip pat negalėjo savimi rūpintis, žuvo.

Po karo padaryti tyrinėjimai rodė, jog tūkstančių tūkstančiai šių sunkiai sužeistųjų žmonių galėjo likti gyvi, jei jie laiku būtų gavę iš šalies nors ir nedidelę pagalbą. Pavyzdžiui, Nagasaki mieste net 70% visų žuvusiųjų mirė nuo antrinių sužeidimų. Iš kitos pusės, tik apie 11-12% iš likusiųjų gyvų turėjo kaulų lūžimus, ir tai daugiausia nereikšmingus.

Apie 65% likusiųjų gyvų turėjo nudegimus, bet tik 5% jų teturėjo liepsnų padarytus nudegimus. Visi kiti nudegimai buvo susidarę iš karščio spinduliavimo.

Daugelis nudegimo žaidžių labai sunkiai gijo ir sudarė didelius, baurius randus, taip vadinamus keloidus. Bet tai gal ir nėra branduolinių ginklų savitumai. Keloidai daugiau vystosi tuose asmenyse, kurie prieš ir po nudegimo prastai maitinami. O Japonijos maisto padėtis tuo metu buvo tiek kritiška, jog karo metu daug kas mirė iš bado.

(Bus daugiau)

INVAZIJOS PRADŽIA: "...ir iš viršaus pasipylė nesuskaitoma parašutų daugybė..."

Valandos, kurios nulėmė II Pasaulinį karą 12

Šokoladas krenta iš dangaus...

Cherbourgo pusiasalyje, už 80 km į vakarus nuo tos vietos, kurioje buvo nuleistas britų desant, jau išstisus metus prantę saugojo, invazijos laukdami, 709-jie vokiečių pėstininkų divizija. Tai buvo dalys, neturintys labai daug kovos dvasios - perseni, perjauni arba liguisti kariai, kurių jau nebebuvo galima pasiųsti į aktyvesnes fronto vietas. Vidutinis divizijos karių amžius buvo 36 metai. Iglų tarpe buvo labai daug užsienio vokiečių, anksčiau buvusių kitų kraštų piliečių, kurie, vokiečių armijoms okupavus tuos kraštus, buvo vienu ar kitu būdu mobilizuoti. Toliau taip vadinami "Hiwi" - lenkai ir rusai, suverbuoti iš karo belaisvių stovyklų ir okupuotų Rytų Europos kraštų. Bendrai jie buvo laikomi nepatinkimais.

Nuotaikos divizijoje buvo blogos. Vieni buvo Hitlerio šalininkai, kiti - priešai. Pusiau tebetik Hitlerių nepasitikėjo tais, kurie buvo priešingi hitlerizmui ir bijojo "šimtapenkiadesimt procentinių" - atkaklių nacių. Visai divizijai buvo aišku, kad invazijos diena ateis ir greičiausiai jų ruože. Stengiantis kovoti su defetizmu, jiems buvo sakoma, kad pakrančių baterijos esančios pakankamai stiprios atmušti bet kokio dydžio puolimą, o "slaptieji ginklai" sužlugdysią bet kokią invazijos bandymą, laivams dar nespėjus pasiekti Prancūzijos krantų.

Birželio penktosios vidunaktį buvo paskelbtas lėktuvų pavojus, tačiau jis tebuvo laikomas eiliniu trukdymu pailsėti, nes toki pavojai būdavo skelbiami kas naktį. Tik viename pėstininkų būryje, stovinčiame į pietryčius nuo Montebourg miestelio šio pavojaus sirena buvo sutikta džiaugsmingai, nes ji nutraukė galėjusį pavojingai pasibaigti kivičą.

Vienas iš abiejų besiginčijančių buvo Friedrichas Buschas, mokytojas iš Leipzigo, kuris prastarė, kad jam jau įgriso kovoti už reikalą, kuriuo jis nebetikis, ir kad jis jau norėtų pas žmoną ir vaikus. Vienas puskarininkis nugirdęs tą pastabą, jam pareiškė, kad už tokias kalbas prie pirmos kautynių progos paleisias kulipką į pakaušį; tai ir esąs vienintelis dalykas, kuriuo jis šiuo metu dar galėsias patarnauti tėvynei. Buschas už tai neliko skolingas, ir draugai jau galvojo, kad jis už "moralės grovimą" atsidursias karo lauko teisme.

Vienas iš tų susirūpinusių buvo Ervinas Muelleris. Jis su žmona dane buvo jau 20 metų išgyvenęs Danijoje ir save laikė didesniu danu, negu vokiečiu. Muelleris buvo prieš jo norą mobilizuotą ir savo žmonai pažadėjęs daryti visa, kad gyvas grįžtų namo. Jis buvo nusistatęs kovoti tik dėl savo gyvybės ir, pirmą proga pasitaikius, pasiduoti belaisvėn. Jis visiškai pritarė Buschui, tačiau manė esant kvailyste apie tai viešai kalbėti; todėl labai nudžiugo, kai pavojaus sirena pertraukė kivičą. Grupei įprasta tvarka užimant pozicijas, jis dar išgirdo puskarininkio žodžius: "Labai įdomu, kuris iš mudviejų pirmasis gaus kulipką!"

Apkasių priedangoje pėstininkai pradėjo spėlioti, ar šį kartą pa-

vojaus sirena nereiškianti šį tą daugiau, negu paprastai, nes padangėje buvo tiek daug lėktuvų, ir kai kurie jų signalizavo šviesomis. Netrukus po vidunakčio jie gavo įsakymą susirinkti ant kelio ir žygiuoti į Azeville, kur stovėjo bataliono štabas. Įsakymas buvo netikėtas, bet drauge ir ramnantis. Per pratimus jie visada naudodavo manevrinis šovinius, todėl galvojo, kad iš įsakymo užtaisyti ginklus kovos šoviniams jie suvoksią, jog jau prasidėjo rimti reikalai. Tačiau, tokio įsakymo negavę ir šį kartą, jie eidami burnoje naujus "prakeiktus pratimus". Iš tos klaidos jie buvo nešvelniai pagydyti, priartėjus prie Azevilles. Nuo šventoriaus kažkas šaudė ir neabejotinai tikrais kovos šoviniams.

Visas būrys šoko į pakelės griovius. Nelaukdami įsakymo, vyrai pradėjo iš savo duonmaišių rinkti kovos šovinius ir kimšti į apkabas. Tada paskui viršijo ir puskarininkius jie įvairiomis kryptimis slinko link kapienių. Prasidėjo neįtikėtinai žaidimas slapukais prieš nežinomą priešą, kuris slapstėsi už kapų paminklų. Nervingai jie šaudė į kiekvieną judantį šešėlį, o tie taip pat atsakinėjo ugnimi. Iš lėto šliauždami nuo kapo prie kapo, jie artėjo į šventorių. Atstumui sumažėjus, tamsūs pavaldai pašoko ir pabėgo. Ugnis nutilo. Prie bažnyčios durų gulėjo vienas nušautasis. Muelleris pasilenkė ir pažino aprangą: amerikietis parašutinininkas. Dabar jie žinojo, kad lauktoji diena atėjo.

Po to įvykiai klostėsi labai greitai. Būrys buvo pasiųstas į apkasus ir turėjo juos ginti. Žmonės nebuvo susipažinę su vietove dieną ir negalėjo gerai orientuotis. Taip pat nebuvo žinoma,

kas atsitiko su bataliono štabo būriu, kuris turėjo ginti tuos apkasus.

Muelleris su kitu kareiviu buvo pasiųstas prie vieno sodo vartų. Ir tuo metu, kai jie nervingi ir visiškai negalėdami orientuotis apie tai, kas jų laukia, slinko prie vartų, prieš akis atsivėrė reginys, kurio jie niekada nebūtų įsivaizdavę: staiga visas nakties dangus pietuose ir vakaruose praplūpo nesuskaitoma parašutinių gausybe.

Muelleris su savo draugu stovėjo ten ir stebėjo reginį su pagarbos ir nuostabos jausmais. Jau pirmą akimirką jie suprato, kad jų kova pralaimėta. Nes jėga, kuri slėpėsi tokioje milžiniškoje operacijoje, buvo nepalyginamai stipresnė už visa, ką jie toje menkavertėje divizijoje buvo išmokę. Keletas parašutinininkų leidosi šūvio atstume, tačiau abu vokiečiai, neįtikinti totalinio karo šūkiams, instinktyviai susilaukė jausdami, kad būtų nedora šauti į parašutinių nešamą, negalintį gintis žmogų. Tad jie tik žiūrėjo, kaip parašutinininkai tvarkėsi, pasiekę žemę.

Pačiame kaime tenusileido tik vienas vienas parašutinis. Ir po juo kabojo ne žmogus, bet didelis indas su raudona lempele. Keli vokiečiai jį atsinešė ir atidarė. Jis buvo pilnas šokolado plytelių.

(Tęsiny: Malda dviem kalbom)

KALIFORNIJOJE, 17 metų džiudo instruktorius žmona, buvo užkabinta vyruko, Nieko nėsakydama atsikukus paėmė vyruką už rankos ir patiesus ant šaligatvio, įspėjo daugiau nesikabinėti. Šiam antro įspėjimo nebereikėjo.

Stroh's alus daug skanesnis...ir jis toks yra

Tai Amerikos vienintėlis ugnim virtas alus. . . virtas prie 2000° kad duotų geriausį skonį iš geriausių medžiagų!

Joks kitas Amerikos alus nėra taip verdamas ir todėl joks kitas Amerikos alus neturi tokio skonio kaip Stroh's... šviesesnis... lengvesnis... skanesnis... gaivinant!

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINIS KAINAS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

A. Žalinskis, Toronto lietuvių sporto klubo "Aušra" talentingas lengvatletas, tik 14 metų, turįs keletą geriausių tremties pasekmių jaunųjų klasėje. Jis pirmąją ir Kanados sportininkų varžybą. Nuotraukoje A. Žalinskis po sėkmingo bėgimo sveikinamas savo klubo gerbėjų...

Dirvos nuotrauka.

LIETUVIŲ VASARVIETĖS CAPE COD'E

Jos primena Neringą ir Palangą

2

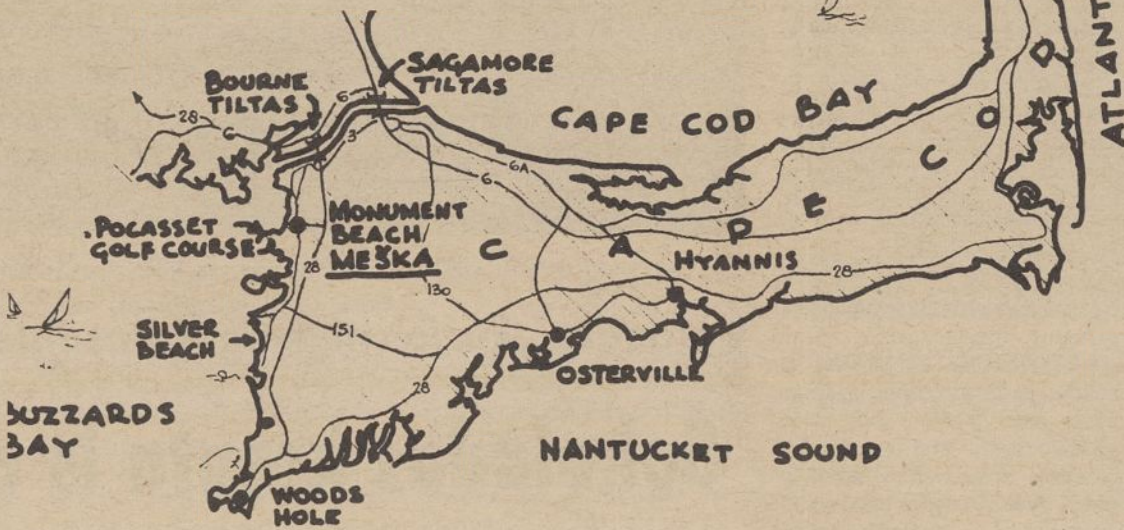
Beveik tiek pat mylių (tik trys) nuo Nidos į Audronę. Jos savininkai yra Dr. ir ponis Jansonai. Malonūs žmonės, tikrai daug svieto matę, nes dar neseniai į Ameriką atvažiavę iš tolimosios Pacifiko "salelės" Australijos. Dabar jie žiemą praleidžia (žinoma, ir dirba) Bostone, o vasarą atveria Audronės duris vasarotojams. Audronė priklauso Osterville's paplūdimiui, tų pačių šiltų vandenų, kuriuos nuo vilos durų reikia eiti apie 15 min.

Jansonų vila stovi ant kalvos, apsupta pušų ir kitokių medžių, prieš save pasitiesusi erdvį žolę ir gélėm apaugusį kiemą, kuris su jame rymančiais namais ilgus metus tarnavo turtingiems amerikiečiams. Turbūt, niekas nespiktina, kad dabar tame kieme ir toj erdvioj viloj skamba lietuviškas žodis. Pernai rudėniop iš visos Amerikos Audronėn buvo sulėkę neolituantai. Aš tame jų sąskrydyje buvau ir iki šios dienos džiaugiuosi prisiminimas, koks jis buvo lakus savo dvasia...

Sunkiau man sekti pasaką apie vasarvietę, kuri šiemet pasivadino žemaičių herbo vardu - Meška. Tai Lušių ir Veitų namai. Gražūs, ištaigingi, gerai pastatyti namai, turi erdvius kambarius ir puikius, stilingus baldus. Bet man sukoka iki jų kastis, nes nuo Nidos jie stovi

už kokių 50 mylių (kaip matėt, aš vis dar pėsčias). Pagal geografiją, jie yra arti to kanalo, kuris Cape Codą skiria nuo žemynų. Arti turi šilto vandens įlanką, kurioj žmonės smagiai maudosi. Turintieji vežančius motorus, o taip pat gilesnių van-

jeigu atstumus nuo vasarviečių matuosim lietuvišku mastu. Osterville's dvarą, kaip bendrovė pirmininkas, valdo Juozas Ka počius, o jo dešinioji ranka yra buv. baleto artistas Jonas Vasi liauskas, užimęs vieną kėdę bendrovės direktoriato.

denų pasiilgę, netrunka iš Meškos pavažiuoti iki atviro Atlanto. Pernai toj vilingoj viloj savo paveikslų parodą buvo surengęs dail. Žoromskis.

Tik šiemet gausiai ir plačiai vasarotojams atvėrė duris - Osterville Manor. Jis yra artimiausias Audronės kaimynas,

Osterville Manor savo apimtimi pralenkia visas Cape Codo lietuvių vasarvietes. Iš tikro, tai yra viešbutis, kuriame vienu sykiu gali vasaroti šimtas vasarotojų atskirose lovose. Osterville Manor turi gražiai įrengtą valgyklą - restoraną, atskirą barą su gerais gėrimais, televizijos ir poilsio salonus, kurie yra

gražiai apstatyti, apšviesti ir dekoruoti (jau mačiau ten kabančių vieną puikų dail. Vikt. Vizgirdos paveikslą). Be to, turi ir keletą atskirų namų su visais moderniais patogumais atskiroms šeimoms gyventi, atskirų kambarių viengungiams, o taip naujai įrengtų kambarių su dviem trim ir net keturiom lovom.

Osterville Manor yra aukštos klasės vasarvietė, joje ras vietos tie, kurie mėgsta ištaigą ir turi sunkias pinigines, bet čia galės gražiai vasaroti ir tie, kurie vasaros atostogoms negali stambesnių sumų skirti.

Kambarių, taigi ir kainų pasirinkimas yra įvairus, o maudomasi ir saulėj šildomasi tame pačiame paplūdimy, kurinrenkasi Audronės vasarotojai. Savaime aišku, tokioj kaimynystėj lietuvių maudalių bendruomenė gali būti įvairi, spalvinga ir įdomi. Osterville's dvaras žengia pirmuosius žingsnius, tad jam reikia ypač linkėti daug saulės ir ilgų vasarų.

Cape Codo lietuvių vasarvietės gyvuoja, džiaugiasi mėlynų dangumi ir iš tolo į krantus besiplakančiais šiltais vandenimis. Berods, dar niekas neliūdėjo, kas šioj saloj savo atostogas praleido. Kai kas sako, kad mums Cape Codas labiau tinka, negu prof. K. Pakšto siūlomas Hondurasas. St.S.

Skulptoriaus Vinco Grybo veikla Jurbarkė

ST. ORENTAS,
E. Lansing, Mich.

2

Laimei ar nelaimei skulptorius V. Grybas buvo pasirinkęs Jurbarką nuolatiniam apsigyvenimui. Man, kaip jurbarkiečiui, skulpt. V. Grybą teko gerai pažinoti nepriklausomybės laikais ir pirmam bolševikmety.

Nors nei aš, ne tie, kurie apie skulpt. V. Grybą ir jo sušaudymą jau rašė, jo neprikelsime, bet, jeigu jau keliamas klausimas, ar skulpt. V. Grybas buvo komunistas, ar ne, ir kas kaltas dėl tos tragedijos, tai tuos visus spėjiojimus ir kaltinimus noriu įnešti aiškumo ir tiesos.

Iš anksto išpėju: negalvokite, kad norėsiu skulpt. V. Grybą apšaukti komunistu, o teisinti Jurbarko, anot V.D., fanatiškas davatkas. ("Naujienuose" V.D. rašė, kad skulpt. V. Grybas žuvo Jurbarko fanatiškų davatkų dėka, kaip "bedievis ir komunistas"). To "Naujienu" straipsnio pabaigoje buvo tvirtinimas, kad jis tokiu niekados nebuvo. Tuo tarpu dabartinė okupantų spauda Lietuvoje rašo, kad skulpt. V. Grybas buvęs idėjinis komunistas ir miręs kankinio mirtimi.

Skulpt. V. Grybas, atsikėlęs į Jurbarką, apsigyveno buv. Jurbarko Majorato naujoje, mūrinėje dviejų aukštų raštinėje, Jurbarko gimnazijos parko gale. Tenai įsirengė savo studiją.

Jurbarko visuomenė skulpt. V. Grybą priėmė labai šiltai. Jam apsigyvenus Jurbarkė, net didžiavosi. Kiekviena proga, ar tai kokių minėjimų metu, ar valdžios atstovams lankantis, visados skulpt. V. Grybą statydavo pirmon eilėn. Tuo buvo lyg ir pasigiriama, kad Jurbarkas turi tokį žymų menininką. visados prašydavo skulpt. V. Grybą viena ar kita proga pasakyti kalbą. Ir skulpt. V. Grybas būdamas neišdidus, niekados neatsisakydavo.

Tomis savo kalbomis, kurios būdavo ne tik įdomios, bet dar tokiais paprastais žodžiais pasakomos, skulpt. V. Grybas užsitarnavo dar didesnių simpatijų. Pamilo jį ne tik inteligentai, bet ir visa Jurbarko visuomenė.

Skulpt. V. Grybui, kaip pasižymėjusiam ir daug žadančiam dailininkui, toms pačioms, V.D. minimoms Jurbarko davatkoms padėjus, prezidento A. Smetonos vyriausybė atidavė (dovanojo) minėtą Jurbarko majorato raštinę. Atidavė ir dideles mūrines

kalvių ir stalių dirbtuves, didelį gražų sodą su lanka prie gražiosios Jurbarko upės Mituvos. Tokios dovanos galėjo pavydėti kiekvienas Lietuvos dailininkas. Taip pat davė lengvomis išsimokėjimo sąlygomis didelį kiekį miško medžiagos studijai įsirengti.

Tada skulpt. V. Grybas ne tik jaunuoliška energija pradėjo statyti studiją (pritaikyti kalvių ir stalių dirbtuves), bet pasidarė labai veiklus visuomenininkas. Buvo vienas iš pirmųjų ir veikliausių organizatorių lietuvių verslininkų Jurbarkė, viešai išeidamas su šūkiu: Lietuva - lietuviams.

Nuo tada nebūdavo nė vieno didesnių ar mažesnių iškilnių kur skulpt. V. Grybas nepasakytų patriotinės kalbos. O vienais metais. Jurbarkui švenčiant Tautos Dieną, ir tuo metu Jurbarkė lankantis prezidentui A. Smetonai, skulpt. V. Grybas nuliūdė tokią didelę Kristaus kančią ir pastatė tokį didelį kryžių, kad neklysiu pasakęs, jog tai buvo pasaulyje vienas iš didžiausių kryžių su didžiausia Kristaus kančia. Prie to kryžiaus buvo laikomos Tautos Dienos pamaldos. O kalbą per tas pačias iškilmes skulpt. V. Grybas pasakė tokią, kokią būtų nesugebėjęs pasakyti ir pats didžiausias tautininkų davatka.

Skulpt. V. Grybas, kaip žmogus, buvo labai paprastas, draugiškas ir nuoširdus. Su kiekvienu, mokytu ar ne mokytu, jaunu ar senu, rasdavo apie ką pasikalbėti. Buvo tikrai bepasidaręs kiekvienam jurbarkiečiui savas ir mielas. Visi jį gerbė, mylėjo, įvertino jo darbus, kiek kas ir kaip galėjo, padėjo Jurbarkė kurtis. Net ūkininkai iš plačios Jurbarko apylinkės talkon važiavo suvežti miško medžiagą. Visi laukė, kada skulpt. V. Grybas atidarys skulptūros mokyklą. Jo ateities planuose tai buvo numatyta.

Ir jeigu ne tie visi nelemtieji įvykiai, skulpt. V. Grybas būtų amžiams palikęs jurbarkiečių pasididžiavimu. Būtų minimas ir neužmirštamas, kaip neužmirštami ir su pagarba minimi didieji jurbarkiečiai: artistas K. Glinskis, prof. Iz. Tamošaitis, teisininkas V. Byla, Dr. Ant. Tamošaitis, muzikas Ant. Pocius ir kiti. (B.d.)

the **MAY** company

Ketvirtadienį – penktadienį – šeštadienį

KRAUTUVIŲ LIEKANŲ

PARDAVIMO

DIENOS

Sutaupysit nuo **20% iki 50%**

IR DAUGIAU DVIEJOSE MAY'S KRAUTUVĖSE

Šimtai reikalingų dalykų

- Jums
- Jūsų namams
- Jūsų šeimai
- Dovanoms ir t.t.

VISI POGRINDŽIO DEPARTAMENTAI DALYVAUJA

Čia ir yra May's dukartinis per metus išpardavimas, pačiu tinkamiausiu laiku, geros rūšies pirkiniių tokiom žemom kainom, kuriomis iš karto gali nepatikėti jūsų akys. Daugeliu atvejų spalvos ir dydžiai nėra paeiliui, kai kurių kiekiai maži, bet visuose atvejuose vertė puiki. Pirkite kiekviena skyruije... žiūrėkite specialių Remnant days iškabų, kurios nurodys kiekvieną pirkinį. Įsitikinkite, kiek daug jūs sutaupysite.

EAGLE STAMPS DAR PADIDINA PINIGŲ TAUPYMĄ

Krautuvės valandos ketvirtadienį: Downtown 9:30 A.M. iki 9 P.M.
Heights Store iki 9:30 P.M.
Krautuvės valandos penktadienį: Downtown 9:30 A.M. iki 5:45 P.M.
Heights Store iki 9:30 P.M.
Krautuvės valandos šeštadienį: Downtown 9:30 A.M. iki 5:45 P.M.
Heights Store iki 6 P.M.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką ducną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF

ŠILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY FURNACE CO MEDINA O

SIUNTINIAI SIUNČIAM I SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA, IR KITAS RESPUBLIKAS.

Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitū mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2553

Licensed by USSR
MŪSŲ SKYRIAI

Atdara kasdien nuo 9-6;
Sekmadieniais nuo 9-4.

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MARket 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWer 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

11330 Jos. Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-8880

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 val. ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigose yra pirmos rūšies pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas muitų normas ir patarnavimus.

Atsiminkite, kad mes esame specialistai visa kame, kas liečia siuntinių persiuntimą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* Čiurlioniečiai, tikėdamiesi gražaus oro ir daug svečių vasaros - sodo koncerte - pobūvyje liepos 25 d. 7:30 v.v., tikisi garsią suteikti visiems svečiams malonią popietę.

Ansamblis su daina, šeimininkės su tortais - kavute bei kitais priedais lauks visų svečių.

Koncertas - pobūvis įvyks čiurlioniečių tik prieš metus įsigytuose namuose - 10908 Magnolia Drive.

Atsilankę pobūvyje - koncerte turėsime progos pabuvoti čiurlioniečių specialiai pobūviui sutvarkytame sodelyje ir kartu su teiksime moralinę bei materialinę paramą Čiurlionio Ansambliui.

* Vyresniosios kartos veikėjas Z. Jankauskas, iš Philadelphia, Clevelande gyvenančio brolio lydimas, aplankė Dirvą ir įstojo į Vilties Draugiją su \$10.00 įnašu.

* Dr. A. Šliūpaitė iš Brooklyn, Hypatia Petkienė iš Los Angeles ir Violeta Yčaitė iš New Yorko, apžiūrėjo naujuosius Dirvos spaustuvės įrengimus ir pasidžiaugė padaryta didžiule pažanga.

* Jūra Gailiūšytė Muzikos mokyklos baigimo proga liepos 24 d. 7:30 val. vak. duos fortepiono koncertą Cleveland Music School Settlement, 11125 Magnolia Drive. Visa Clevelando visuomenė kviečiama dalyvauti.

Piano mokosi pas B. Smetonienę.

* Dalia Prikockytė, neseniai ištekėjusi už Juliaus D. Staniškio.

* Dirvos linotipininkas H. Macijauskas, atostogauja Floridoje ir Kuboje. Į Clevelandą grįš liepos pabaigoje.

* Dirvos skaitytojai M. Sigeliui, gyvenančiam Rome, Ohio suėjo 50 metų, kai gyvena Amerikoje.

* Mylita Žižniauskaitė liepos 21 d. susituokė su Vytautu Čėsna iš Montrealio.

* K. ir A. Čampės, su sūnumi, Dirvos skaitytojai iš Waterbury, Conn., lydimi E. Karnėno aplankė Dirvą.

* Elena Stempužienė, Clevelando II-osios Liet. B-nės Apyl. išdininkė, su sūnum Šarūnu, išvykusi atostogų į Los Angeles. Iš ten ji praneša, kad mums gerai pažįstamų Rūtos ir jos tėvelių Juozo ir Marijos Kilmonių didelė dalis rezidencijos sudegė, liepos 10 d., kada kilo didelis gaisras Canyon Blvd. rajone.

Kilmoniai labai apgailestauja, kad ilgesnį laiką negalės priimti pravažiuojančių svečių, kadangi neliko nė svečių vasarnamio, nė baseino (susprogo). Liko vienintelis namas, kuriame jie gyvena, bet ir tas be langų ir be durų ir kol kas dar be telefono.

* Liepos 10, 11, ir 12 dienomis Vytauto Didžiojo Draugovės skautai išskylavo prie Lake Clendening, skautų rezervate. Šią iškyla vytautėnai surengė susipažinimui su Clendening Scout Reservation. Rezervatas yra 130 mylių už Clevelando, važiuojant į pietus, prie nepaprastai gražaus ežero. Rezervatas yra vienas iš didžiausių visoje Amerikoje (t.y. rezervatų, kurie priklauso skautams). Stovyklavimui rezervatas yra idealus. Iškyloje dalyvavo 9 draugovės skautai. Vadovavo draugininkas Algis.

* Neringos skaučių tunto vasaros stovykla įvyks rugpjūčio 1-15 d. prie Pymatuning ežero, Pa. Tai maždaug 60 mylių nuo Clevelando.

* Šį ketvirtadienį Cleveland Arena rengiamose imtyinėse pagrindiniais dalyvautojais bus Mike ir Doc Gallaghers prieš Ilio DiPaolo ir Lord Layton.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

(6905 Superior Ave.)
gavo daug naujų lietuviškų plokštelių, kristalo ir gintaro gaminių ir daug tautinių dalykų.

Didžiausias dovanų pasirinkimas!

Kadangi jau ruduo netoli, tai pats laikas pradėti rūpintis siuntinių į Lietuvą pasiuntimu. Geriausia siuntinius siųsti per Lietuvos Prekybos Namus.

Lietuviai pasinaudokite lietuviškos bendrovės patarnavimais!

Išnuomuojamas kambarys. Prašom kreiptis šiuo telefonu: GL 1 - 7767. Gausite visas informacijas.

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS
Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

PARENGIMAI

CLEVELANDE

* Rugpjūčio 2 d. Clevelando visi trys Balso skyriai rengia pikniką. Vieta bus paskelbta vėliau.

* Rugsėjo 5 d. Lake Shore Country Club patalpose Amerikos Lietuvių Sandara 16 (Clevelande) kuopos banketas. Pradžia 8 val. vakaro.

* Rugsėjo 12 d. Spaudos balius, rengiamas Dirvos, prie staliukų didžiojoje Slovenian Auditorium salėje.

* Rugsėjo 19 d. D.L.K. Birutės Karių Šeimų Moterų D-ja ruošia 8 d. rugsėjo minėjimą - vakarą.

* Spalio 31 d. Korpl Neo-Lithuania metinė šventė ir balius La Vera Supper Klube.

AKRONE

* Liepos 26 d. Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubu gegužinė Roma Park ant Rt. 18, į vakarus nuo Akrono.

Išnuomuojamas 5 kambarių butas. Gazo šildymas. \$60 mėnesiui. Šaukti: MU 1-3122 ar VI 3-8002. (56)

Praėjusį sekmadienį A. ir L. Sagiai Grandinėls nariams Hinckley ežero pakrantėje suruošė pobūvį, kuriame pasitarė ir naujojo darbo sezono reikalais.

Dirvos nuotrauka.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N.E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday,

7:05 - 7:30 P.M.

DIDŽIAUSIA, PATIKIMIAUSIA, SU 25 METŲ PRAKTIKA, APMUITINTŲ SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR VISUS RUSIJOS KRAŠTUS, PERSIUNTIMO ĮSTAIGA.

SU INTURISTO LEIDIMU

GLOBE PARCEL SERVICE Inc.

Siuntiniai pilnai apdrausti, gavėjas nieko neturi primokėti.

Siuntėjai įsitikino, kad per GLOBE PARCEL SERVICE INC. siunčiami siuntiniai, greičiausiai, tvarkingiausiai pasiekia adresatą. Prašykite, priimsime katalogus su pilna informacija, drabužių bei avalynės dydžių Nr., iš rusiškų ir amerikietiškus. Ir kainoraščius, kiek už kurį daiktą reikia mokėti maito.

Siuntėjų patogumui įstaigoje turime gerų vilnonių ir rajoninių medžiagų, odų, batukų, vilnonių skarų, skarelių, skustuvų, plaukams kirpti mašinelių, stiklui deimanto rėtukų, lovatiesių ir t.t. Garantuojame, kad niekur kitur, už tokias žemas kainas, šių prekių negalėsite nupirkti. Šios prekės parduodamos tik siuntėjams.

Šios įstaigos tarnautojai lietuviai.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9:30 - 6.

Trečiadieniais 9:30 - 8. Šeštadieniai 9 - 3.

A D R E S A S:

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

1313 Addison Rd.

Corner Superior Ave. & E. 71 St.

Tel. UTah 1-0806 & UTah 1-0807

SIUNTINIAI SIUNČIAMI TIESIOG IŠ CLEVELANDO.

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

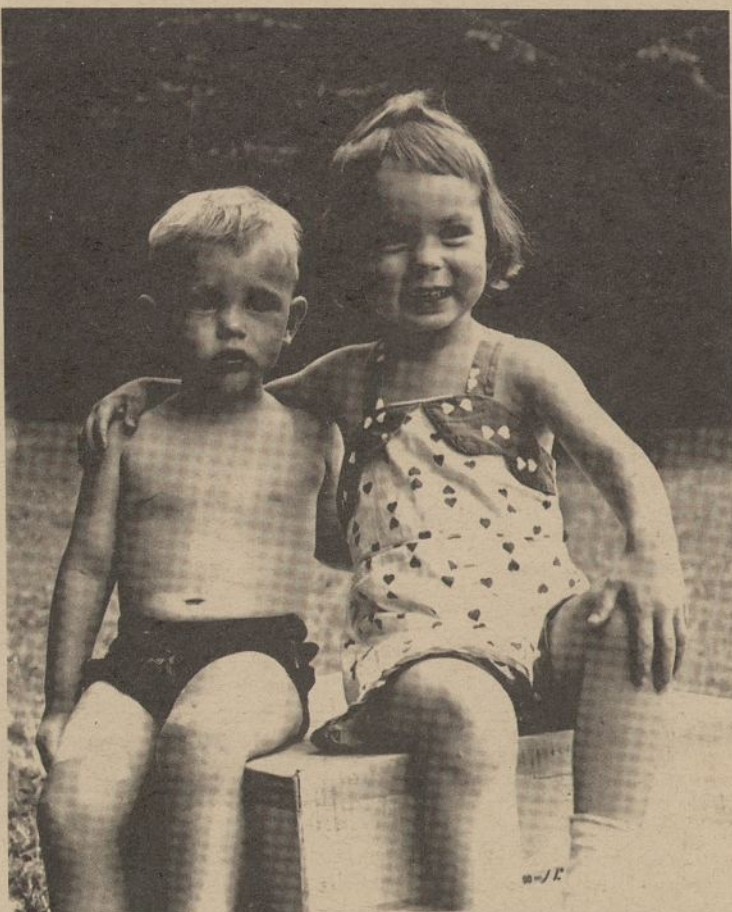
Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Aliukas ir Nijolė Maineliai, du jauni išskylautojai, džiaugias vasaros malonumais.

Dirvos nuotrauka.

Akrono Lietuvių Piliiečių Klubas

rengia

GEGUŽINĖ

1959 m. liepos 26 d.

Roma Parke

Vieta pasiekiamą iš Rt 21 sukanč į vakarus, Rt 18. Važiuoti iki Coddingle, tada sukti į dešinę ir sekti ženklus į Roma Park.

Kviečiami atsilankyti svečiai iš Akrono apylinkių ir Clevelando. Gros geras orkestras ir bus užkandžių.

Pradžia 2 val. po pietų. Įėjimas 75 centai.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 East 185th Street

Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namus įsigysi — niekad nesigailėsi!

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Kas ir kur?

* Dirvos bendradarbis dail. Vl. Vijeikis, iš Chicagos, su šeima išvyko 15 dienų atostogų, kurių metu aplankys Floridą. Pažadėjo Dirvai duoti iliustruotą kelionės aprašymą.

Elvyra Čiuoderytė, Bogotos lietuvaitė, buvo lietuvių pasirodymo per Kolumbijos televiziją vertėja. Tai buvo pirmoji Kolumbijos istorijoje lietuviška programa, ir ji surengta mūsų krepšininkų vizito proga.

* Lietuvaitė Birutė Zalagaitytė - Kalėdienė, sovietų atvežta į Sovietų Sąjungos - JAV lengvosios atletikos varžybas Philadelphiaje, jietį numetė virš 181 pėdos. Kita sovietų atvežta sportininkė jietį numetė už Birutę Kalėdienę 10 pėdų mažiau. JAV sportininkės atsiliko per 30 pėdų. Taigi lietuvaitės pirmavimas buvo užtikrintas.

* Prof. dr. J. Baliui suėjo 50 metų amžiaus sukaktis. Sukaktuvininkas yra parašęs lietuvių ir kitomis kalbomis nemažą knygų tautosakos klausimais. Šiuo metu dirba Washingtono Kongreso bibliotekoje. Aktyviai bendradarbiauja lietuvių spaudoje. Yra nemažai talkinys ir Dirvai.

* Lietuvių Moterų Atstovybė New Yorke pasiuntė padėkos laišką Detroito miesto merui L. C. Miriam už jo drąsą ir tiesos žodį, atsisakant priimti R. Kazlovą. Ta proga paminėjo sovietų padarytas Lietuvai skriaudas.

* Agr. Jurgis Sirusas ir Tadas Tallat-Kelpša nusipirko žemės sklypą New Jersey ir užvedė medelyną. Džiugu, kad lietuviai, nors ir po ilgesnio laiko, dirba savo profesinį darbą.

* Seniausia lietuvių radijo programa Naujoje Anglijoje, vadovaujama Stepono ir Valentino Minkų, rugpjūčio 2d., Romuvos parke, Brocktone, rengia sukaustuvinį pikniką. Bus labai įvairi programa, gražuolės rinkimai ir kt. Visi lietuviai iš Bostono,

Lietuvių šokėjų neatsiuntė

Rusų festivalio antrosios savaitės programoj New Yorke pranašautoji lietuvių šokėjų grupė irgi nepasirodė. Šio programoje buvo tik "estiška polka", kuri buvo ne tiek polka ir ne tiek estiška, kiek šiaip jau komiška pantomina, atliekama pagal polkos ritmo muziką. Šoko estiškai apsirengusi rusų pora, pagal Moisiejevo režisūrą.

Šiaip jau antroji programa iš esmės buvo beveik ta pati, kaip ir pirmoji, tik su truputį mažesniu akcentu į siautėjimą. Bet publikos antrojo programoje žymiai tirščiau. Paskutinėmis dienomis visi bilietai išparduoti ir Hurokas paskelbė, kad po pasirodymų kituose miestuose, trupė dar grįš New Yorkan penkiems spektakliams rugpjūčio mėnesį.

Skystokai telankomas "kinoparama" filmas "Plati šalis manoji". Techniniu požiūriu (gamintas 1957 metais) beveik prilygsta pirmajam Amerikos "cinerama" bandymui. Kelių amerikiečių išvada: jei po parodos nueini pažiūrėti filmo, tai įsitikini, kad plačiojoje šaly toli gražu nėra to, kas rodoma pa-

Brocktono, Norwoodo ir kitur kviečiami gausiai atsilankyti.

* Dr. P. Padalskis-Padalis, ilgesnį laiką dirbęs Amerikos Balse, iš ten pasitraukė ir ateinančiais mokslo metais profesorius Arizonos universitete, Phoenixe.

* Iš Lenkijos į Torontą, pas savo gimines, atvyko Juozas Mačiulskas, buvęs Vorkutos ir kitų vergų stovyklų kalinys. Jam iš Sibiro buvo pasisekė repatrijuoti į Lenkiją.

* Toronto lietuvių radijo valanda "Tėvynės Prisiminimai" nuo liepos 19 d. pradėjo transliacijas iš Niagara Falls, N.Y. Keltis į JAV privertė Toronto radijo stočių atsisakymas duoti laiko kitataučių programoms.

* Buvęs Lietuvos prezidentas A. Stulginskis, iš Sibiro tremties grįžęs į Lietuvą, dabar dirba Vytenų, prie Kauno, kolikyje.

* Gen. Kubiliūnas, buvęs vyr. štabo viršininkas, komunistų pagrobtas Vakarų Vokietijoje, dabar esąs Maskvoje, Butyrkų kalėjime.

* Ieškomas Eduardas Giniotis, kilęs iš Mažeikių, 55-60 metų amžiaus, Ieško Joana Šimoliūnienė, sesers Onos Giniotaitės dukte. Pranešti šiuo adresu: 2558 West 69 St., Chicago 29, Ill.

* Min. S. Lozoraičio straipsnis, tilpęs "Basler Nachrichten", buvo plačiai cituotas Chicago Daily News, Boston Daily Globe ir kituose amerikiniuose laikraščiuose.

* Detroit Times laikraštį Vytautas Kutkus, Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, atspaudė laišką, kuriame pagiria Detroito burmistro L. C. Miriam laikyseną lankantis sovietų atstovui F. Kzlovui. Taip pat išvardina ir sovietų prasikaltimus.

* Smuikininkas I. Vasyliūnas, gyvenęs Lawrence, atsikelia į Cambridge, prie pat Bostono. Čia lietuvių parapijoje eis vargonininko pareigas.

rodoj... Tačiau Maskvos ir ypač Petrapilio (Leningrado) vaizdai gražūs ir įspūdingi. Daug vietos skirta 1957 metų "jaunimo festivaliui" Maskvoje. Čia yra progos neabejotinai įsitikinti, kad tai būta nepaprasto chaoso... Ypač mizeriška atrodo amerikiečių "delegacija" ir bandymas pa-vaizduoti "karnavalą" Maskvos gatvėje.

Nauja lietuviškų dainų plokštelė

Dirvai atsiųsta paminėti "Dainos iš Lietuvos - Songs of Lithuania". Tai Lionė Jodis - kontralto ir Rūta Lietuvių Tautinio Meno Ansamblio (dirig. Algirdo Kačanausko) įdainavimai į long play RLP 8033 plokštelę. Viršelis spalvotas, labai skoningas. Plokštelė labai rūpestingai padaryta, švarus perdavimas.

Joje šios dainos: Aš, berneli nesisilau; Kur banguo/a Nemūnėlis; Ar negaili, seserėle, rūtelių; Pasakyk žigone miela; Kai aš grėbiau lankoj šieną; Ant melsvo ežero bangų; Tur bernelis vieną mintį; Kaip slaptingai; Aš mėgstu mėlynąjį dangų; Kaip gražiai žiba žvaigždutės; O kai aš; Sakyk upeli; Džingulūkai; Kol liūdai berželi; Sveiki broliai; Greitai išvažiuosiu.

Plokštelę išleido Request Records, Inc. - 443 West 49 St., New York 19, N.Y. Kaina nepažymėta.

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUI DAR BŪTINAI REIKIA 59

Penkių šimtų naujų skaitytojų vajus tęsiamas toliau. Jau nedaug tereikia, kad jį užbaigtume ir Dirvai susidarytų sąlygos eiti tris kartus per savaitę. Tat visus Dirvos skaitytojus, talkininkus ir bendradarbius dar kartą kviečiame į talką.

Jūs turite pažįstamų ir artimųjų, kurie Dirvos dar neskaitytų. Užsakykite jiems, kaip šventinę, vardadienio ar gimtadienio dovaną. O jei užsakyti negalite, atsiųskite mums jų adresą. Jiems Dirvą siųsim susipažinimui. Tegul jie įsitikina, kad nėra geresnio lietuviško laikraščio. Ir vykdant šį vajų, tik už \$6.00 metams.

Siųsdami adresą naudokitės šia atkarpa.

Užsakau
Rekomenduoju Dirvą siųsti

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Už naują prenumeratorių siunčiu \$.....

(Mano adresas)

NAUJOSIOS Meksikos policija gavo vieną dolerį ir laišką, kuriame rašoma: "Malonūs policininkai, aš pavėlavau tiksliai keturias minutes. Be to buvo mano vestuvių diena ir aš pirkausi naktinius baltinius. Aš manau, jog jūs esate labai nemandagūs." Teisėjas pabaudą panaikino ir vieną dolerį grąžino kaip vedybinę dovaną.

Amerikietis vaikas klausia savo tėvą ar tikrai esą, jog Rusijoje nėra žodžio laisvės. Tėvas atsakė, jog nevisai teisinga nuomonė, nes tenai kiekvienas gali pasakyti viską ką jis mano, bet tik vieną kartą gyvenime.

mieli detroitiečiai, ypač jautriosios lietuvių, rugpjūčio 23 pasukite į Beech Nut Grove, Jūsų visų įnašas ir bendravimas sustiprins lietuvišką gyvenimą.

DARIAUS IR GIRĖNO KLUBO gegužinė įvyks liepos 26 d. Beech Nut Grove. Palaiykime šį klubą.

A. Musteikis

ALB DIENA - GEGUŽINĖ

Apylankės valdyba ir jos tautininkai rūpinasi ir dirba, kad bendruomenės gegužinė - Lietuvių Diena gerai pasisektų. Ši diena tebūna visų lietuvių susipratimo diena. Ji turi duoti pajamų bendruomenės reikalingam. Artėja mokslo metų pradžia, ir mokyklai reikia paramos. Jaunimo organizacijos dažnai paremiamos, socialiniai reikalai, propagandiniai, Freedom festivalis, kurio metu lietuvių gražiai pasirodė, atėmė daug lėšų ir neapmokamo darbo, rengiant parodėlę, eisenas, pasirodant šokėjams. Didžiojoje eisenoje dalyvavo visa eilė organizacijų, ilgą rikiuotę sudarė ateitininkai su savo vadovu p. Zaranka.

Tai vis reikalai, kurie reikalauja daug darbo ir lėšų. Tad,

Kur atostogauti?

Naujai atremontuota lietuvių vasarvietė Lake Hotel — 7 Ave ir Park Ave., Asbury Park, New Jersey, kviečia atvykti atostogų prie Atlanto.

Vasarvietė gražiausi oje pajūrio vietoje, pusantro bloko nuo jūros ir Monte Carlo Pool. Svečių patogumui veikia lietuviška valgykla-restoranas.

Mūsų baras Anchor Room žinomas savo puikia atmosfera. Šokiams groja džazo orkestras. Maudytis vandenyne bilietai vasarvietės svečiams duodami nemokamai.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: Lake Hotel — 7 Ave. ir Park Ave., Asbury Park, New Jersey. Telef: Prospect 4-7788, PR 6-9671, PR 6-9619. (56)

APAČIOJE: Chicagos skaučių Kernavės tunto stovykla Pevokee, Wisconsin (Pr. Basčio vasarvietėje). Netvarkingiausiai palapinei įteikiama pereinamoji "Garbės" šluota. Žymenį nusizeminusiai priima štabo palapinė. Vl. Vijeikio nuotrauka

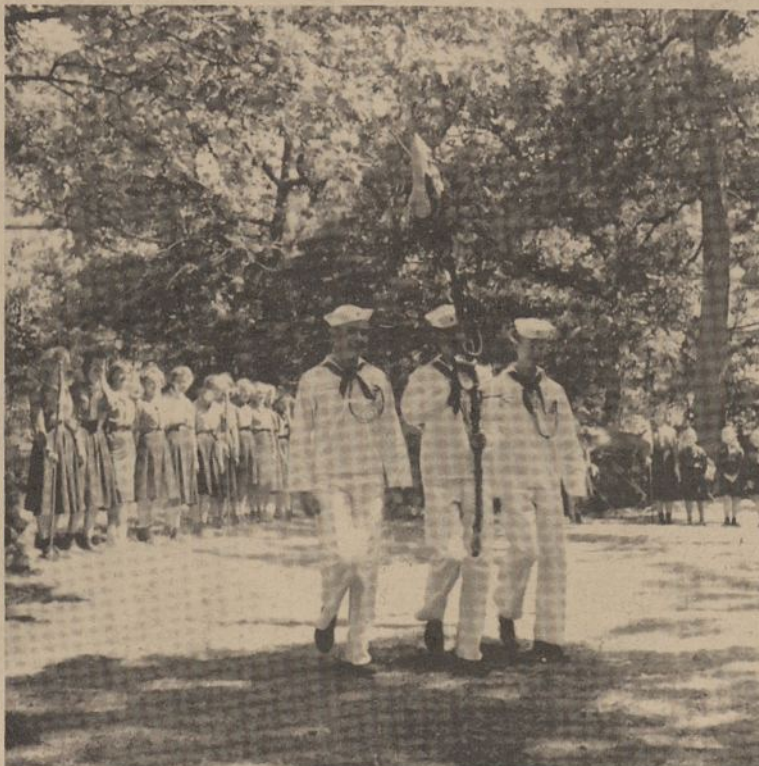

Linksmos chigagietės ir chigagiečiai Kernavės tunto skaučių stovykloje.

Vl. Vijeikio nuotrauka

Dariaus ir Girėno minėjimas Detroito

Liepos 19 d. įvyko iškilmingos pamaldos Dariaus ir Girėno didingam žygiui paminėti. Klebonas Dr. J. Boreišis pasakė reikšmingą pamokslą, primindamas jaunimui didelį didvyrių pasiryžimą ir kilnų tikslą. Ta proga jis palietė lietuvių charakterį, kuris atsispindįs svajonėmis. Kai vieną dieną padaromas nutarimas, tai kitą dieną jis jau pakeičiamas nauju. Daug laiko su-

Dr. DOMAI KESIŪNAITEI,

gilaus skausmo valandoje, mirus jos mylimai Mamytei Lietuvoje, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą

Iz. ir A. Jonaičiai
ir M. Barniškaitė